

Atskaites gads ir piektais IVN valsts biroja pastāvēšanas un darbības gads, tādēļ šī gada publiskajā pārskatā esam ietvēruši retrospektīvu datu apkopojumu par biroja attīstību. Piecos gados IVN valsts birojs no institūcijas, kuras pamatdarbību sastādīja tikai ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras pārraudzība ir izaugusi par institūciju ar plašu kompetences loku.

Harmonizējot LR likumdošanu ar ES prasībām, IVN valsts birojam deleģēja virkni jaunu uzdevumu, veidojot Biroju par valsts pārvaldes institūciju, kuras pamatuzdevumi ir veicināt cilvēkam un videi draudzīgas valsts tautsaimniecības attīstību un nodrošināt sabiedrības informēšanu un iesaistīšanu lēmumu pieņemšanas procesā, kā arī objektīvi izskatīt ikkatra interesenta iesniegumus un sūdzības.

Pārskata gadā birojs darbība tika vērsta un organizēta piecos galvenajos virzienos:

- ◆ Ietekmes uz vidi novērtējums, un stratēģiskā plānošanas dokumentu ietekmes novērtējuma ieviešana;
- ◆ Rūpniecisko avāriju riska novērtēšana;
- ◆ Integrētās pieejas piesārņojuma novēršanai un kontrolei ieviešana;
- ◆ Vides pārvaldības un audita sistēmas (EMAS) ieviešana Latvijā;
- ◆ Sūdzību un iesniegumu izskatīšana normatīvajos aktos noteiktajās jomās.

Ietekmes uz vidi novērtējuma jomā turpinājās tā organizēšanas un kontroles tālāka attīstība, īpašu uzmanību pievēršot sabiedrības informēšanas un sabiedrības līdzdalības lēmumu pieņemšanā nodrošināšanai un attīstībai. Pēc Grozījumu "Aizsargjoslu likumā" un likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" spēkā stāšanās būtiski pieaudzis sākotnējo ietekmes uz vidi novērtējumu skaits un atskaites gadā IVN valsts birojā pieņēma lēmumus par vairāk kā 100 sākotnējiem izvērtējumiem.

Integrētās pieejas piesārņojuma novēršanas un kontroles jomā galvenā IVN valsts biroja uzmanība vērsta atļauju nosacījumu kvalitātes izvērtēšanai, lai sadarbībā ar reģionālo vides pārvalžu speciālistiem uzlabotu atļauju kvalitāti.

Atskaites gadā birojs turpināja darbību rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas un samazināšanas jomā. Šī darba pamatmērķis ir palīdzēt paaugstinātas avāriju bīstamības uzņēmumiem izstrādāt un ieviest drošības pasākumu kompleksu, kas samazinās cilvēkiem un videi bīstamo avāriju risku un arī to seku smagumu.

Turpinājās darbība ar mērķi atvieglot sabiedrībai pieeju vides informācijai, kā arī plašāk iesaistīt sabiedrību lēmumu izstrādē, kā rezultātā sabiedrība arvien aktīvāk iesaistās dažādu projektu apspriešanā, pieaug dažādu iesniegumu skaits, pieaug arī sūdzību skaits.

Uzsākta darbinieku apmācība un normatīvo aktu projektu sagatavošana, lai 2004. gadā varētu veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu un nodrošināt organizāciju reģistrāciju vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS).

Ceram, ka biroja darbības 2003.gada publiskais pārskats dos iespēju iepazīties ar IVN valsts biroja attīstību, darbības mērķiem, uzdevumiem un sasniegtajiem rezultātiem, kā arī izvērtēt piešķirto valsts budžeta līdzekļu izmantošanas lietderību.

Jānis Avotiņš

Ietekmes uz vidi novērtējuma
valsts biroja direktors

SATURS

1. IETEKMES UZ VIDĪ NOVĒRTĒJUMA VALSTS BIROJA JURIDISKAIS STATUSS.....	3
2. IETEKMES UZ VIDĪ NOVĒRTĒJUMA VALSTS BIROJA STRUKTŪRA... 7	7
3. IVN VALSTS BIROJA ATTĪSTĪBAS APSKATS SKAITĻOS UN FAKTOS . 9	9
4. IVN VALSTS BIROJA GALVENIE UZDEVUMI UN PRIORITĀTES..... 12	12
4.1. IETEKMES UZ VIDĪ NOVĒRTĒJUMA PROCESĀ.....	12
4.2. STRATĒGISKĀ IETEKMES UZ VIDĪ NOVĒRTĒJUMA PROCESĀ.....	14
4.3. INTEGRĒTĀ PIESĀRŅOJUMA NOVĒRŠANAS UN KONTROLES SISTĒMĀ.....	15
4.4. RŪPNIECISKO AVĀRIJU RISKĀ NOVĒRTĒŠANĀ UN SAMAZINĀŠANĀ.....	18
4.5. IEPAKOJUMA APSAIMNIEKOŠANAS UZŅĒMUMU (UZŅĒMĒJSABIEDRĪBU) REGISTRĒŠANA.....	20
4.6. VIDES PĀRVALDĪBAS UN AUDITA SISTĒMAS (EMAS) IEVIEŠANĀ.....	22
5. IVN VALSTS BIROJA DARBĪBAS REZULTĀTI UN TO IZVĒRTĒJUMS 23	23
5.1. IETEKMES UZ VIDĪ NOVĒRTĒJUMS.....	23
5.2. STRATĒGISKAIS IETEKMES UZ VIDĪ NOVĒRTĒJUMS.....	26
5.3. PIESĀRŅOJUMA NOVĒRTĒŠANA UN INTEGRĒTO ATĻĀUJU IZSNIEGŠANA.....	27
5.4. RŪPNIECISKO AVĀRIJU RISKĀ NOVĒRTĒŠANA.....	28
5.5. IEPAKOJUMA APSAIMNIEKOTĀJU REGISTRĒŠANA.....	32
5.6. VIDES PĀRVALDĪBAS UN AUDITA SISTĒMAS (EMAS) IEVIEŠANA.....	32
5.7. INFORMATĪVĀS SISTĒMAS.....	33
5.8. SADARBĪBA AR CITĀM VALSTS INSTITŪCIJĀM.....	34
5.9. LĪDZDALĪBA NORMATĪVO AKTU IZSTRĀDĒ UN PILNVEIDOŠANĀ.....	37
5.10. PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZLABOŠANAI UN TO REZULTĀTI.....	37
5.11. SABIEDRĪBAS APTAUJU REZULTĀTI UN SAIKNE AR SABIEDRĪBU.....	40
5.12. DARBS AR IESNIEGUMIEM, SŪDZĪBĀM UN PRIEKŠLIKUMIEM.....	41
5.13. PERSONĀLA IZGLĪTOŠANA UN KVALIFIKĀCIJAS CELŠANA.....	43
6. PROGNOZES UN PLĀNI..... 44	44
7. FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS..... 46	46
7.1. AKTĪVI UN PASĪVI.....	46
7.2. VALSTS PAMATBUDŽETA LĪDZEKĻU IZVIETOJUMS.....	46
7.3. MAKSAS PAKALPOJUMI UN TO IZCENOJUMI.....	47

Mūsu adrese:

Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs
Rūpniecības iela 23, Rīga, LV – 1045
Tālrunis: 7321173 Fakss: 7321049
E-pasts: ivn@ivn.gov.lv
Interneta mājas lapa: <http://www.vidm.gov.lv/ivnvb>

1. IETEKMES UZ VIDĪ NOVĒRTĒJUMA VALSTS BIROJA JURIDISKAIS STATUSS

Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs (turpmāk tekstā IVN valsts birojs) ir Vides ministrijas pārraudzībā esoša tiešās valsts pārvaldes iestāde (valsts civiliestāde), kas izveidota 1999. gada janvārī saskaņā ar 1998. gada 14. oktobrī pieņemtajam likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" un 1998. gada 24. novembra Ministru kabineta noteikumos Nr. 445 "Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja nolikums" noteikto.

Laika gaitā būtiski paplašināts IVN valsts birojam deleģēto pienākumu loks. Nozīmīgas ir darba pienākumu un uzdevumu izmaiņas 2000. – 2001. gados, kad, iestrādājot Latvijas normatīvajos aktos ES Direktīvu prasības, IVN valsts birojam deleģēja virkni jaunu uzdevumu, kā rezultātā 2001. gadā izstrādāja un 18. decembrī Ministru kabinetā apstiprināja jaunu "Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja nolikumu".

Nākošais nozīmīgu izmaiņu laiks ir 2002. gada otrā puse – 2003. gads, kad IVN valsts biroja kompetences jomas vēlreiz tiek stipri paplašinātas:

- ◆ virknē normatīvo aktu IVN valsts birojs noteikts par apelācijas institūciju;
- ◆ IVN valsts birojs tiek noteikts par vides pārvaldības un audita sistēmas (EMAS) kompetento institūciju;
- ◆ grozījumi likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" nosaka prasību veikt obligāti sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu virknei darbību;
- ◆ ar grozījumiem likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" Latvijā uzsāk plānošanas dokumentu realizācijas ietekmes uz vidi novērtējuma, jeb stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ieviešanu, IVN valsts birojam deleģējot uzdevumu pārraudzīt stratēģiskā ietekmes uz vidi izvērtējuma procedūru.

Biroja darbību reglamentējošie normatīvie akti

IVN valsts biroja darbību reglamentē Ministru kabineta 2001. gada 18. decembra noteikumi Nr. 521 "**Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja nolikums**" un atbilstoši normatīvie akti katrā no IVN valsts biroja kompetences jomām.

Fizisku vai juridisku personu paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtēšanas jomā IVN valsts biroja darbību reglamentē:

- 1998. gada 14. oktobrī pieņemtais likums "**Par ietekmes uz vidi novērtējumu**" ar grozījumiem, kas pieņemti 2001. gada 13. jūnijā un 2003. gada 19. jūnijā.
- 1999. gada 15. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr. 213 "**Kārtība, kādā vērtējama ietekme uz vidi**".
- 2002. gada 8. janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr. 14 "**Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums**".

2003. gada 19. jūnija "Grozījumi likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" pilnveido Latvijas normatīvajos aktos noteikto paredzētās darbības iespējamo

ietekmju uz vidi izvērtēšanas mehānismu, kā arī sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas procedūru. Bez tam, lai pilnīgi harmonizētu valsts likumdošanu ar Eiropas Padomes Direktīvas 97/117/EEC “Par sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu” prasībām par darbībām, kurām veicams sākotnējais ietekmes uz vidi novērtējums likums papildināts ar 2. pielikumu, kurā noteikti konkrēti kritēriji un sliekšņa vērtības darbībām, kurām nepieciešams sākotnējais izvērtējums.

Tādējādi Latvijā pašlaik ir spēkā ar atbilstošajām ES direktīvām (Eiropas Padomes 1985. gada 27. jūnija direktīva 85/337/EEC “Par sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu” un Eiropas Padomes 1997. gada 3. marta direktīvu 97/11/EC, kura precizē un papildina iepriekšminēto direktīvu) saskaņoti normatīvie akti, kas:

- ◆ nosaka darbības, kurām nepieciešams veikt ietekmes uz vidi novērtējumu;
- ◆ nosaka darbības, kurām obligāti veicams sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums;
- ◆ nosaka ietekmes uz vidi novērtējumā izvērtējamus jautājumus;
- ◆ reglamentē ietekmes uz vidi novērtējuma pamatstadijas un to veikšanas procedūru;
- ◆ nosaka kārtību, kādā reģionālās vides pārvaldes izsniedz tehniskos noteikumus.

IVN valsts birojam savā darbībā jāievēro arī 1991. gada 25. februāra Espoo konvencijā “**Par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā**”, kurai Latvija ir pievienojusies 1998. gada 1. jūlijā, noteikto, kā arī 1997. gada 14. marta **līgums starp Latvijas Republikas valdību un Igaunijas Republikas valdību** par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā.

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma jomā

2003. gada 19. jūnija Grozījumi likumā “**Par ietekmes uz vidi novērtējumu**” nosaka stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas kārtību, pamatprincipus, to, kādiem plānošanas dokumentiem jāveic stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums, kā arī laika grafiku, kādā minētās normas sāk piemērot. Likums deleģē Ministru kabinetam izdot noteikumus, kas nosaka kārtību, kādā veicams stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums. Pēc šo noteikumu spēkā stāšanās Latvijas likumdošanā būs pilnībā transponētas ES direktīvas 2001/42/EC “par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu” prasības.

Ar šo grozījumu spēkā stāšanos Latvijā tiek ieviests stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums jeb ietekmes uz vidi novērtējums plānošanas dokumentiem un likumā ietverta jauna sadaļa, kas reglamentē stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanu.

Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas jomā IVN valsts biroja darbību reglamentē:

2001. gada 19. jūnijā pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 259 “**Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi**”, kas

saskaņo Latvijas likumdošanu ar Eiropas Padomes 1996. gada 9. decembra direktīvu 96/82/EC “Par lielāko avāriju, kur iesaistītas bīstamas vielas, bīstamības kontroli un riska vadību” (Seveso II direktīva).

Integrētā piesārņojuma novēršanas un kontroles jomā IVN valsts biroja darbību reglamentē:

2001. gada 15. martā pieņemtais likums “**Par piesārņojumu**” ar grozījumiem, kas pieņemti Saeimā 2002. gada 20. jūnijā, kas harmonizē Latvijas likumdošanu ar Eiropas Padomes 1996. gada 24. septembra direktīvu 96/61/EC “Par integrētā piesārņojuma novēršanu un kontroli”.

Ministru kabineta 2002. gada 9. jūlija noteikumi Nr. 294 “**Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai**”.

Iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) reģistrācijas jomā IVN valsts biroja darbību reglamentē:

2002. gada 9. janvārī pieņemtais “**Iepakojuma likums**”.

2002. gada 2. aprīļa Ministru kabineta noteikumi Nr. 139 “**Noteikumi par izlietotā iepakojuma reģenerācijas apjomiem un termiņiem, ziņojuma sniegšanas kārtību un veidlapas paraugu**”.

IVN valsts birojs pienākumi noteikti Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas 2002. gada 14. jūnija rīkojumā Nr. 108 “**Par iepakotāju un iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) reģistrēšanu**”.

Vides pārvaldības un audita sistēmas ieviešanas jomā IVN valsts biroja darbību nosaka:

2001.gada 20.decembra **Grozījumi likumā “Par vides aizsardzību”**, likuma redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar 15.05.2003. Ar šiem Grozījumiem IVN valsts birojs ir noteikts par kompetento institūciju, kura Ministru kabineta noteiktajā kārtībā izveido, uztur un atjauno vides pārvaldības un audita sistēmā iekļauto uzņēmumu reģistru, veic uzņēmumu reģistrāciju vides pārvaldības un audita sistēmas reģistrā. ar 2004. gada 1. maiju Latvijā stājas spēkā Eiropas Parlamenta un Padomes 2001.gada 19.marta regula **(EK) Nr. 761/2001, ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS)**, kura būs saistoša ar likuma spēku.

2003. gadā IVN valsts biroja pamatdarbības virzieni ir:

- ◆ veikt paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtējumu;
- ◆ realizēt likumā “Par piesārņojumu” IVN valsts birojā noteiktos uzdevumus saistībā ar A un B kategorijas integrētajām atļaujām piesārņojošai darbībai;
- ◆ novērtēt rūpniecisko avāriju risku un pasākumus tā samazināšanai;

- ◆ nodrošināt sabiedrības informēšanu visās IVN valsts biroja pamatdarbības jomās saskaņā ar normatīvajos aktos un Orhūsas konvencijā ietvertajām prasībām;
- ◆ realizēt likumā “Par iepakojumu” IVN valsts birojam noteiktos uzdevumus saistībā ar iepakojuma apsaimniekošanu;
- ◆ izskatīt iesniegumus un sūdzības un pieņemt lēmumus gadījumos, kad IVN valsts birojam to deleģē “Ūdens apsaimniekošanas likums”, likums “Par piesārņojumu”, Ministru kabineta noteikumi Nr.14 “Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums”, Ministru kabineta noteikumi Nr.259 “Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi”;
- ◆ vides pārvaldības un audita sistēmas (EMAS) ieviešana;
- ◆ plānošanas dokumentu realizācijas ietekmes uz vidi novērtējuma, jeb stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma ieviešana.

2. IETEKMES UZ VIDI NOVĒRTĒJUMA VALSTS BIROJA STRUKTŪRA

Pašlaik IVN valsts biroja pamatdarbības virzienus nodrošina IVN valsts biroja administrācija un četras daļas:

Ietekmes uz vidi novērtējuma nodrošinājuma daļas pamatuzdevums ir organizēt, lai ietekmes uz vidi novērtējums tiktu veikts atbilstoši likumdošanas prasībām un nodrošinātu ar korektu un reprezentatīvu informāciju gan sabiedrību, gan lēmuma pieņēmējus. Lai to realizētu IVN valsts birojs:

- ◆ izvērtē ietekmes novērtējuma dokumentus un reģionālo vides pārvalžu ekspertīzes sagatavotos sākotnējā izvērtējuma rezultātus, konsultējas ar ieinteresētajām valsts un pašvaldību institūcijām un ekspertiem, nepieciešamības gadījumos veido ekspertu komisiju;
- ◆ piedalās sabiedriskajās apspriešanās, apkopo, analizē un izstrādājot darba programmas un atzinumus par darba un noslēguma ziņojumiem izmanto iesniegtās atsauksmes un priekšlikumus;
- ◆ izstrādā Darba programmu;
- ◆ izvērtē Ietekmes uz vidi novērtējuma darba un noslēguma ziņojumus un sagatavo atzinumus par tiem;
- ◆ izstrādā Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja rekomendācijas un obligātās prasības projekta realizācijai, nepieciešamības gadījumā pieņem lēmumu par projekta realizācijas aizliegšanu.

Piesārņojuma novērtēšanas un integrēto atļauju daļa veic likumā "Par piesārņojumu" Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojam deleģētos pienākumus. Daļas darbības pamatvirzieni ir:

- ◆ sūdzību par atļauju izsniegšanu un atļauju nosacījumiem izskatīšana;
- ◆ izsniegto atļauju un to nosacījumu izvērtēšana;
- ◆ konsultāciju sniegšana reģionālajām vides pārvaldēm un uzņēmējiem;
- ◆ sadarbība ar EK Vadlīniju par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem izstrādē;
- ◆ piedalīšanās EK izstrādāto vadlīniju par labākajiem pieejamo tehniskajiem paņēmieniem tulkošanā un to pieejamības nodrošināšana Latvijā;
- ◆ informācijas sistēmas par labākajiem pieejamiem tehniskajiem paņēmieniem apkopošana, atjaunošana un uzturēšana un izsniegto integrēto atļauju reģistra izveidošana un uzturēšana.

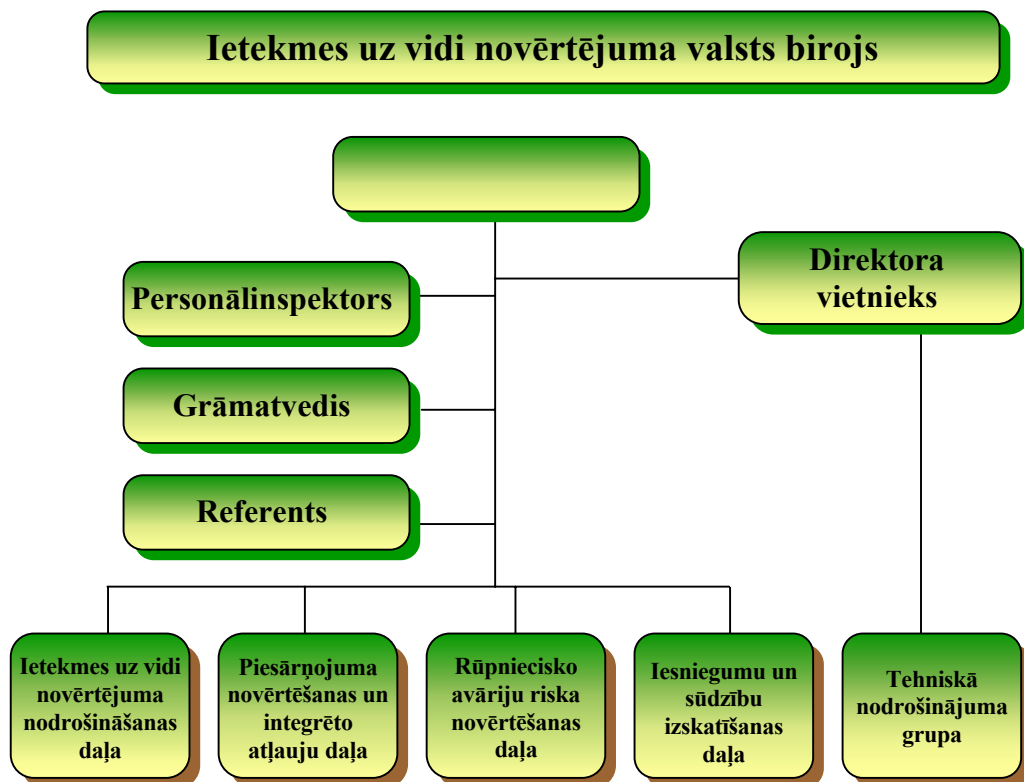
Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas daļa atbilstoši Ministru kabineta noteikumos Nr.259 "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi" noteiktajam veic rūpniecisko avāriju riska novērtēšanu, kā arī novērtē un sniedz atzinumus par riska samazināšanas pasākumiem. Lai to realizētu daļa:

- ◆ ir atbildīga par rūpniecisko avāriju novērtēšanas programmu un drošības pārskatu izvērtēšanu atbilstoši reģionālo vides pārvalžu un atbildīgās personas iesniegtajiem dokumentiem;
- ◆ organizē rūpniecisko avāriju novērtēšanas programmu un drošības pārskatu izvērtēšanas komisijas un nodrošina to darbību;

- ◆ ņemot vērā komisijas viedokli, sagatavo atzinumus un pieņem lēmumus par iesniegto dokumentu atbilstību noteikumu prasībām un nepieciešamajiem uzlabojumiem vai papildinājumiem tajos;
- ◆ informē atbildīgās valsts institūcijas par iespējamajiem draudiem videi vai cilvēku veselībai;
- ◆ izmantojot visus iesniegtos dokumentus, nosaka objektus vai objektu grupas, kas var izraisīt “domino” efektu un informē par to uzņēmumus, atbildīgās valsts institūcijas.

Vides saziņas un projektu vadības daļas pamatuzdevums ir organizēt sadarbību ar sabiedrību, valsts un pašvaldību institūcijām, masu medijiem, kā arī darbības koordināciju un informācijas apmaiņu IVN valsts birojā. Daļa ir atbildīga par:

- ◆ iesniegumu un sūdzību izskatīšanu normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos;
- ◆ reģionālo vides pārvalžu veiktā sākotnējā ietekmes uz vidi materiālu izskatīšanu un lēmumu par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu sagatavošanu;
- ◆ pasākumu veikšanu, kas nodrošinātu vides pārvaldības un audita sistēmas (EMAS) ieviešanu Latvijā;
- ◆ IVN valsts biroja informatīvo sistēmu veidošanu un uzturēšanu;
- ◆ saiknes ar sabiedrību nodrošināšanu un informācijas sniegšanu sabiedrībai normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā par IVN valsts biroja kompetencē esošiem jautājumiem;
- ◆ profesionālās izglītības paaugstināšanas pasākumiem IVN valsts birojā;
- ◆ metodisko un citu palīgmateriālu sagatavošanu.

1. attēls. Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja struktūra.

3. IVN VALSTS BIROJA ATTĪSTĪBAS APSKATS SKAITĻOS UN FAKTOS

1. tabula.

1998. gads	14. oktobris	Pieņemts likums "Par ietekmes uz vidi novērtējumu"
	24. novembris	Pieņemti Ministru kabineta noteikumi "Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja nolikums"
	3. septembris	Saņemts pirmais pieteikums par ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanu
	23. septembris	Izdota pirmā IVN programma
1999. gads	1. janvāris	Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs oficiāli uzsāk darbu
	15. jūnijs	Pieņemti Ministru kabineta noteikumi "Kārtība, kādā vērtējama ietekme uz vidi"
	31. marts	Izdots pirmais atzinums par darba ziņojumu
	5. augusts	Izdots pirmais atzinums par noslēguma ziņojumu
		<p><u>Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa gaitā:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pieņemti 4 lēmumi par IVN piemērošanu; ◆ Izsniegtas 5 IVN programmas; ◆ izsniegti 4 atzinumi par darba ziņojumu; ◆ Izsniegti 4 atzinumi par noslēguma ziņojumu; ◆ Saņemti 5 RVP veiktie sākotnējie novērtējumi; ◆ IVN process nav piemērots – 4 gadījumos.
2000. gads		<p><u>Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa gaitā:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pieņemti 17 lēmumi par IVN piemērošanu; ◆ Izsniegtas 10 IVN programmas; ◆ izsniegti 2 atzinumi par darba ziņojumu; ◆ Izsniegts 1 atzinums par noslēguma ziņojumu; ◆ Saņemti 8 RVP veiktie sākotnējie novērtējumi; ◆ IVN process nav piemērots – 6 gadījumos
	novembris - decembris	IVN valsts biroja strukturāla reorganizācija - izveidota jauna daļa – Piesārņojuma novērtēšanas un integrēto atļauju daļa
2001. gads		<p><u>Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa gaitā:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pieņemti 9 lēmumi par IVN piemērošanu; ◆ Izsniegtas 7 IVN programmas; ◆ izsniegti 7 atzinumi par darba ziņojumu; ◆ Izsniegti 7 atzinumi par noslēguma ziņojumu; ◆ Saņemti 3 RVP veiktie sākotnējie novērtējumi; ◆ IVN process nav piemērots – 1 gadījumā.
	15. marts	Pieņemts likums "Par piesārņojumu", kas deleģē IVN valsts birojam uzraudzības funkcijas likumā noteikto prasību izpildei savas kompetences ietvaros.
	30. maijs	Pieņemti Grozījumi likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu"

	19. jūnijs	Pieņemti MK noteikumi "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi", kas deleģē IVN valsts birojam pienākumu pārraudzīt rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas procesu, izvērtēt paredzētos pasākumus riska samazināšanai un izvērtēt domino efekta iespējamību.
	17. jūlijs	Pieņemti Ministra kabineta noteikumi "Par A kategorijas un B kategorijas darbības atļauju atkritumu sadedzināšanas iekārtām pieteikšanas, izsniegšanas un pārskatīšanas kārtība un labāko pieejamo tehnisko paņēmieni lietošanu".
	decembris	Uzsākts pilotprojekts MK noteikumu "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi" ieviešanai.
	18. decembris	Pieņemts jauns Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja nolikums
	jūnijs- decembris	IVN valsts biroja strukturāla reorganizācija - izveidotas jaunas daļas –Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas daļa; vides saziņas un projektu vadības daļa
2002. gads		<u>Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa gaitā:</u> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pieņemti 6 lēmumi par IVN piemērošanu; ◆ Izsniegts 6 IVN programmas; ◆ izsniegti 10 atzinumi par darba ziņojumu; ◆ Izsniegti 8 atzinumi par noslēguma ziņojumu; ◆ Saņemti 4 RVP veiktie sākotnējie novērtējumi; ◆ IVN process nav piemērots – 2 gadījumos.
		<u>Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas jomā:</u> saņemtas un izskatītas 8 Rūpniecisko avāriju novērtēšanas programmas
	8. janvāris	Pieņemti MK noteikumi "Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums", kas deleģē IVN valsts birojam izskatīt sūdzības par tehnisko noteikumu nosacījumiem.
	14. jūnijs	Izdots VARAM rīkojums "Par iepakotāju un iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) reģistrēšanu", kas deleģē IVN valsts birojam iepakojuma apsaimniekotāju reģistrāciju.
	9. jūlijs	Pieņemti MK noteikumi "Par A,B un C kategorijas piesārņojošo darbību pieteikšanas un A un B kategorijas atļauju izsniegšanas kārtību"
	1. oktobris	Pieņemts "Ūdens apsaimniekošanas likums". kas deleģē IVN valsts birojam pienākumus virknē gadījumu izskatīt sūdzības par reģionālo vides pārvalžu lēmumiem.

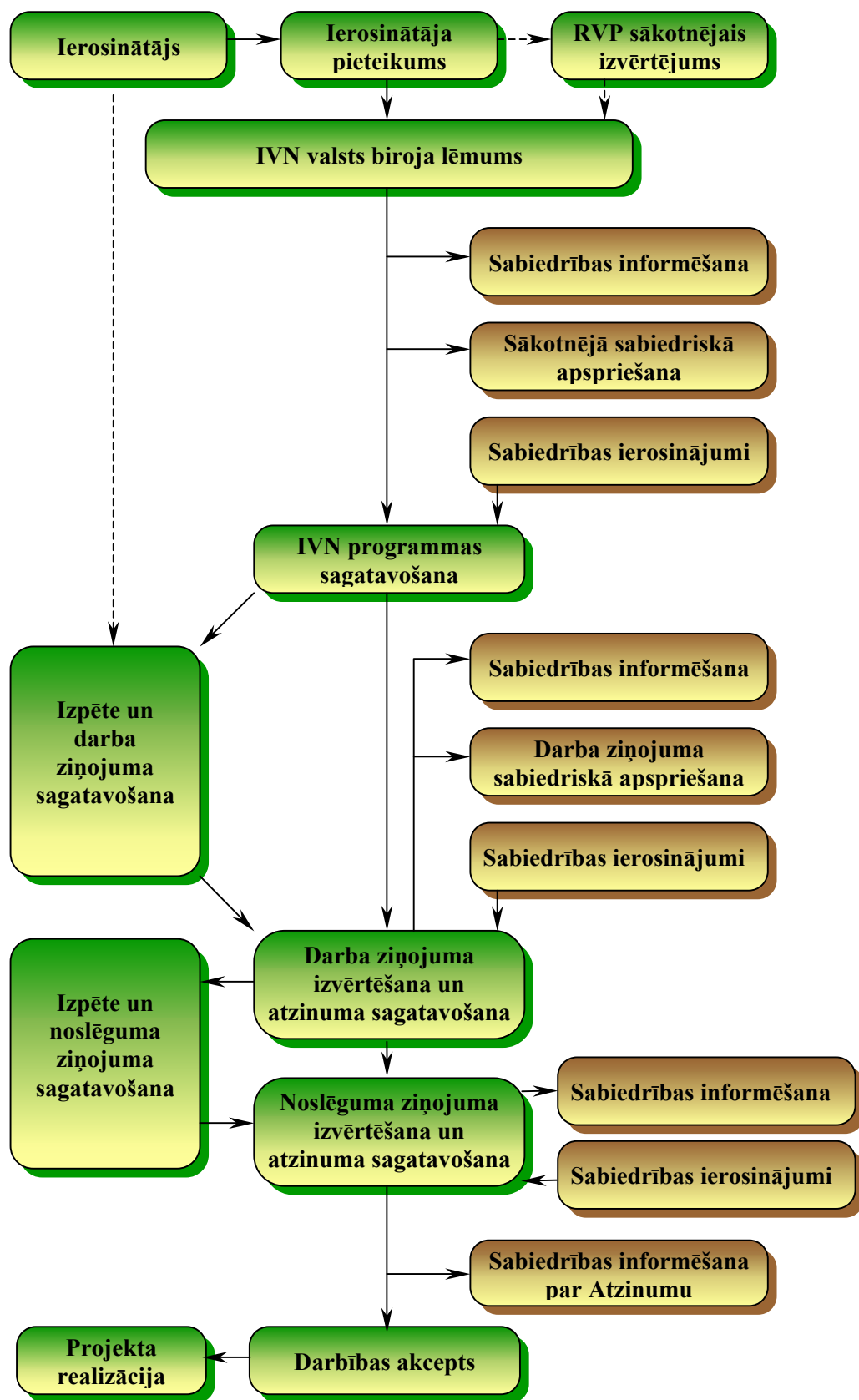
	novembris	Nobeigts pilotprojekts MK noteikumu "Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtība un riska samazināšanas pasākumi" ieviešanai. Izstrādāta pieteikumu novērtēšanas metodika, notikuši trīs semināri RVP speciālistiem un uzņēmējiem
2003. gads		<p><u>Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa gaitā:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Pieņemti 10 lēmumi par IVN piemērošanu; ◆ Izsniegts 8 IVN programmas; ◆ Izsniegti 6 atzinumi par darba ziņojumu; ◆ Izsniegti 6 atzinumi par noslēguma ziņojumu; ◆ Saņemti 108 RVP veiktie sākotnējie novērtējumi; ◆ IVN procedūra nav piemērota – 104 gadījumos. <p><u>Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas jomā:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ◆ Saņemtas un izskatītas 18 Rūpniecisko avāriju novērtēšanas programmas; ◆ Saņemti un izskatīti 12 Drošības pārskati. <p>Saņemti un izskatīti 24 iesniegumi un sūdzības</p>
	15.maijs	Grozījumi likumā "Par vides aizsardzību", definē Uzņēmumu brīvprātīgo līdzdalību vides pārvaldības un audita sistēmā un nosaka IVN valsts biroju par kompetento institūciju, kura : veic uzņēmumu reģistrāciju vides pārvaldības un audita sistēmas reģistrā.".
	19. jūnijs	Grozījumi "Aizsargjoslu likumā" ar kuru tiek noteikts, ka Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā, kā arī ūdens ņemšanas vietas ķīmiskajā aizsargjoslā plānotām darbībām jāveic sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums.
	jūnijs	Ar Latvijas Vides aizsardzības fonda atbalstu nāk klajā grāmata "Ietekmes uz vidi novērtējums"
	19. jūnijs	Pieņemti Grozījumi likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu", kas definē stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanu un nosaka stratēģiskā novērtējuma kārtību, kā arī nosaka darbības, kurām obligāti veicams sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums.
	novembris	Ar Somijas Vides ministrijas finansiālu atbalstu uzsākta starptautiska sadarbības projekta "Atbalsts EMAS reģistrācijas un verificētāju akreditācijas sistēmas izveidošanai Latvijā un Igaunijā" realizācija
	decembris	IVN valsts biroja struktūras reorganizācija - Vides saziņas un projektu vadības daļa tiek likvidēta un izveidota Iesniegumu un sūdzību izskatīšanas daļa

4. IVN VALSTS BIROJA GALVENIE UZDEVUMI UN PRIORITĀTES

4.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma procesā

IVN valsts biroja galvenais uzdevums šajā darbības jomā ir nodrošināt, lai ietekmes uz vidi novērtējums tiktu veikts atbilstoši likumdošanas prasībām, kā arī - lai sabiedrība un lēmuma pieņēmēji iegūtu korektu un reprezentatīvu informāciju par prognozējamo ietekmi uz vidi un nepieciešamajiem pasākumiem tās novēršanai vai samazināšanai, kā arī par ietekmes uz vidi novērtējuma procesa gaitu un sabiedrības attieksmi pret projekta realizāciju. Lai to izpildītu, IVN valsts birojs:

- ◆ pieņem lēmumu par IVN procedūras uzsākšanu un informē par to sabiedrību;
- ◆ izstrādā ietekmes uz vidi novērtējuma programmu, kas ietver vides aizsardzības prasības un noteikumus, kā arī nepieciešamo pētījumu un organizatorisko pasākumu kopumu ietekmes uz vidi novērtējuma turpmākajai veikšanai. Izstrādājot programmu, IVN valsts birojs pamatojas uz paredzētās darbības pieteikumu, ietekmes sākotnējo izvērtējumu, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas rezultātiem, ņem vērā sabiedrības, pašvaldības, valsts institūciju un sabiedrības intereses, ieteikumus un sniegto informāciju un ir tiesīgs pieaicināt ekspertus ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrādāšanai;
- ◆ veic atbilstoši šīs programmas prasībām sagatavotā darba ziņojuma izvērtēšanu un sniedz atzinumu par to. Izvērtēšanas procesā IVN valsts birojs piedalās sabiedriskās apspriešanas procesā, informē pašvaldības, valsts institūcijas, zinātniskās pētniecības institūcijas un nevalstiskās organizācijas, pieaicina nepieciešamos ekspertus, lai nodrošinātu vērtējuma profesionalitāti, kā arī ņem vērā sabiedrības ierosinājumus un atsauksmes;
- ◆ sagatavo un sniedz atzinumu par noslēguma ziņojumu. Ja ziņojums neatbilst likumdošanas prasībām, programmai, vai nav ņemts vērā IVN valsts biroja atzinums par darba ziņojumu, to var nosūtīt darbības ierosinātājam pārstrādāšanai, norādot novēršamās nepilnības. Lai nodrošinātu sabiedrībai iespēju iepazīties ar noslēguma ziņojumu un izteikt savu viedokli, tas tiek publicēts darbības ierosinātāja un IVN valsts biroja interneta mājas lapā. Atzinumu nosūta darbības ierosinātājam, attiecīgajai pašvaldībai, kā arī publicē paziņojumu par to, ka atzinums ir sniegts, un informē par iespējām ar to iepazīties. Atzinumi tiek publicēti IVN valsts biroja mājas lapā (<http://www.vidm.gov.lv/ivnvb/>). Atzinums ietver īsu paredzētās darbības raksturojumu, piedāvāto alternatīvu izvērtējumu un rekomendācijas paredzētās darbības realizācijas projekta turpmākajai virzībai. Atzinums ietver arī obligātos nosacījumus un turpmākajā projektēšanā veicamos pasākumus, kuri ievērojami, realizējot paredzēto darbību katrā konkrētā vietā. IVN valsts birojs ir tiesīgs aizliegt darbības realizācijas projekta turpmāko izstrādi, ja tā ir pretrunā vai pārkāpj likumus vai citus normatīvos aktus, kā arī ievērojot piesardzības principu, ja tiek prognozēta būtiska ietekme uz vidi. IVN valsts birojs ir atbildīgs par to, lai ietekmes uz vidi novērtējuma procesā tiktu ievērotas visas likumdošanas prasības un normas, tas kontrolē, lai noslēguma ziņojums ietvertu visu nepieciešamo informāciju lēmuma pieņemšanai, lai tajā ietvertā informācija būtu objektīva un reprezentatīva, kā arī sagatavota un vizualizēta saprotamā veidā.

2. attēls. Ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras shēma.

Ietekmes uz vidi novērtējuma izpildes kvalitātes paaugstināšanai, kā arī reģionālo vides pārvalžu ekspertīzes darbības pilnveidošanai, IVN valsts birojs papildus tiešajai ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras organizēšanai, veic šādas funkcijas:

- ◆ koordinē reģionālo vides pārvalžu ekspertu darbību, lai nodrošinātu vienotu pieeju objektu un paredzēto darbību nelabvēlīgās ietekmes uz vidi novērtēšanā, veicot sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu un tehnisko noteikumu sagatavošanu;
- ◆ piedalās reģionālo vides pārvalžu ekspertu darbā, kopīgi izvērtējot sarežģītāko objektu ietekmi uz vidi;
- ◆ veicinot sekmīgu ietekmes uz vidi novērtējuma sistēmas attīstību un darbību, organizē seminārus, praktiskās nodarbības un citus pasākumus;
- ◆ informē sabiedrību par paredzētajām darbībām, to iespējamajām ietekmēm uz vidi, nepieciešamajiem šo ietekmju novēršanas vai samazināšanas pasākumiem un iesaista sabiedrību paredzēto darbību ietekmes uz vidi novērtēšanā;
- ◆ veido un uztur ietekmes uz vidi novērtējuma informācijas sistēmu un apkopo informāciju par ārštata ekspertiem;
- ◆ izskata sūdzības par reģionālo vides pārvalžu izsniegtajiem tehniskajiem noteikumiem;
- ◆ nodrošina rakstveida paziņojumu par paredzētajām darbībām, kurām var būt būtiska pārrobežu ietekme, sagatavošanu un saskaņošanu ar Vides ministriju un Ārlietu ministriju un nodrošina paziņojumu nosūtīšanu uz valstīm, kuras paredzētās darbības var ietekmēt.

Īpašu uzmanību IVN valsts birojs velta tam, lai tiktu nodrošinātas sabiedrības iespējas saņemt iespējami pilnīgu un reprezentatīvu informāciju par paredzētajām darbībām, vides stāvokli potenciālajās to realizācijas vietās un prognozētajām ietekmēm uz vidi un sabiedrību. Daudz tiek darīts, lai sabiedrību iepazīstinātu ar IVN procesu un veicinātu tās aktīvu iesaistīšanos optimālu lēmumu pieņemšanā.

4.2. Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā.

2003. gada 10. jūlija Grozījumi likumā “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, nosaka, ka ar 2004. gada 1. maiju Latvijā tiek ieviesta plānošanas dokumentu īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra, jeb stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2001. gada 27. jūnija Direktīvas 2001/42/EC “Par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu” prasībām.

Stratēģiskais novērtējums jāveic plānošanas dokumentiem, arī tiem, kuri saistīti ar Eiropas Savienības līdzfinansējuma izmantošanu, un to grozījumiem, ja attiecīgos plānošanas dokumentus saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai citiem noteikumiem izstrādā vai pieņem Saeima, Ministru kabinets, pašvaldība, valsts vai pašvaldības institūcija, tai skaitā:

- ◆ lauksaimniecības, mežsaimniecības, zivsaimniecības, enerģētikas, rūpniecības, transporta, atkritumu apsaimniekošanas, ūdens resursu

apsaimniekošanas, telekomunikāciju, tūrisma, derīgo izrakteņu ieguves jomā un plānošanas dokumentiem, kuri saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem;

- ◆ dokumentiem, kas var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (NATURA 2000), izņemot plānošanas dokumentus, kuri nosaka dabas aizsardzības un apsaimniekošanas prasības un pasākumus attiecībā uz šīm teritorijām.
- ◆ Bez tam stratēģisko novērtējumu veic arī plānošanas dokumentiem citās jomās, ja tie ietver pamatnosacījumus paredzēto darbību īstenošanai un plānošanas dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt vidi. Plānošanas dokumentiem, kuri attiecas uz nelielu teritoriju izmantošanu vietējās pašvaldības līmenī, kā arī plānošanas dokumentu nelieliem tehniskiem grozījumiem stratēģisko novērtējumu neveic, izņemot gadījumus, kad šo dokumentu īstenošana var būtiski ietekmēt vidi.

Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums tiek ieviests pakāpeniski. Plānošanas dokumentiem, kuru īstenošana var būtiski ietekmēt Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas, stratēģiskais novērtējums ir nepieciešams, ja tos pieņem pēc 2004.gada 1.maija. Plānošanas dokumentiem, kuru izstrāde noteikta ar normatīvajiem aktiem līdz 2004.gada 21.jūlijam vai kuru izstrāde uzsākta pirms 2004.gada 21.jūlija, ja izstrādātājs līdz 2004.gada 21.jūlijam ir informējis par šādu plānošanas dokumentu Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroju un plānošanas dokumentu pieņem līdz 2006.gada 21.jūlijam stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums nav jāveic, izņemot gadījumus, kad IVN valsts birojs, ņemot vērā stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijus un plānošanas dokumenta izstrādes stadiju, pieņem lēmumu par stratēģiskā vides novērtējuma nepieciešamību, vai plānošanas dokumenta izstrādātājs uzskata, ka stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums ir jāveic.

IVN valsts biroja kompetencē ietilpst:

- ◆ pieņemt lēmumu par to vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams stratēģiskais novērtējums;
- ◆ nodrošināt, lai lēmums piemērot vai nepiemērot stratēģisko novērtējumu un šo lēmumu pamatojošie dokumenti ir pieejami ikvienai personai;
- ◆ noteikt ar kādām institūcijām konsultējas plānošanas dokumenta izstrādātājs izvērtējot vides aspektus;
- ◆ sniegt atzinumu par vides pārskatu;
- ◆ nosaka termiņus, kādos plānošanas dokumenta izstrādātājs sniedz informāciju par plānošanas dokumenta ietekmes uz vidi monitoringa rezultātiem.

4.3. Integrētā piesārņojuma novēršanas un kontroles sistēmā

Integrētās piesārņojuma novēršanas un kontroles (IPNK) sistēmas mērķis ir samazināt ietekmi uz vidi, kas rodas lielāko rūpniecības uzņēmumu darbības rezultātā, tās uzdevums ir samazināt un ierobežot gaisa, ūdens un augsnes piesārņojumu, nodrošināt dabas resursu un enerģijas racionālu izmantošanu, samazināt atkritumu daudzumu.

Integrētajā atļaujā piesārņojošas darbības veikšanai noteikti:

- ◆ aizliegumi attiecībā uz noteiktu piesārņojošu vielu emisiju vidē;

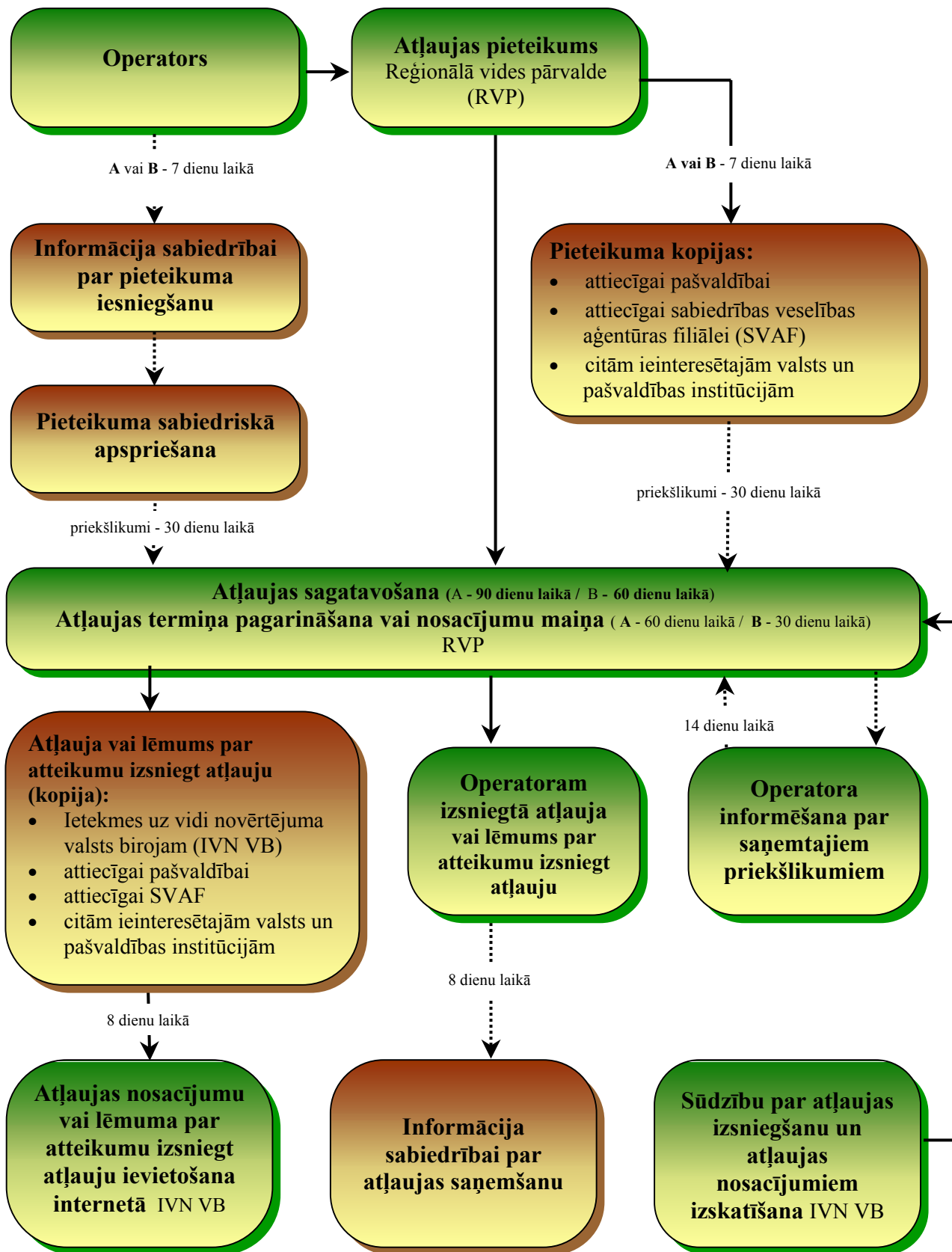
- ◆ noteiktu piesārņojuma veidu emisijas robežvērtības un limiti;
- ◆ prasības enerģijas un dabas resursu racionālai izmantošanai;
- ◆ uzņēmuma darbības drošības aspekti;
- ◆ prasības atkritumu apsaimniekošanai;
- ◆ emisiju kontroles un vides monitoringa nosacījumi.

Normatīvajos aktos ir noteiktas integrēto atļauju sagatavošanas, izsniegšanas un kontroles procesā iesaistītās un atbildīgās institūcijas, kā arī definēti institūciju pienākumi un atbildība. Atskaites gada laikā ir veikti grozījumi spēkā esošajos normatīvajos aktos, lai novērstu nepilnības integrēto atļauju sagatavošanas procesā, uzlabotu atļauju kvalitāti un pilnveidotu sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas sistēmu. Integrētā piesārņojuma kontroles un novēršanas pasākumi tiek realizēti atbilstoši 3. attēlā dotajai shēmai.

IVN valsts birojs:

- ◆ saskaņo materiālus ar Vides ministriju un Ārlietu ministriju to valstu kompetentās institūcijas informēšanai par atļaujas pieteikumu gadījumos, kad iespējama pārrobežu ietekme, informē citas valstis par atļaujas pieteikumu gadījumos, kad iespējama piesārņojuma pārrobežu pārnese;
- ◆ ievieto normatīvajos aktos noteikto informāciju IVN valsts biroja mājas lapā internetā un nodrošina tās pieejamību sabiedrībai IVN valsts birojā;
- ◆ piedalās ES rīkotajos informācijas apmaiņas forumos par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem attiecīgajā jomā, sadarbojas ar ārvalstu un starptautiskajām organizācijām, piedalās starpvalstu sadarbības programmās un projektos;
- ◆ koordinē Latvijas ekspertu dalību ES izveidotajās tehniskajās darba grupās par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem attiecīgajā jomā;
- ◆ izstrādā metodiskos materiālus reģionālajām vides pārvaldēm un uzņēmumiem, lai nodrošinātu vienotu pieeju pieteikuma iesniegšanas un atļauju izsniegšanas procesā;
- ◆ izskata sūdzības par nepietiekamu sabiedrības informēšanu atļaujas izsniegšanas procesā, par reģionālo vides pārvalžu lēmumiem sakarā ar atļauju nosacījumiem, kā arī par reģionālās vides pārvaldes pieņemtajiem lēmumiem par piesārņotas vai potenciāli piesārņotas vietas izpēti vai sanācijas nepieciešamību vai par pētījumu un sanācijas izdevumu segšanu;
- ◆ nodrošina informācijas par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem attiecīgajā jomā pieejamību, informē par tiem reģionālās vides pārvaldes un uzņēmējiesabiedrības, sniedz konsultācijas uzņēmējiem, kā arī organizē mācības.

IVN valsts biroja galvenā uzmanība šajā jomā tiek pievērsta informācijas par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem apzināšanai un izplatīšanai, kā arī sadarbības sistēmas ar reģionālajām vides pārvaldēm un uzņēmējiesabiedrībām izveidei un pilnveidošanai, nodrošinot vienotu pieeju pieteikumu iesniegšanai un integrētās atļaujas sagatavošanai, izsniegto atļauju novērtēšanai un nepieciešamās informācijas pieejamības nodrošināšanai.

3. attēls. Integrēto atļauju pieteikšanas, izsniegšanas un pārskatīšanas kārtība.

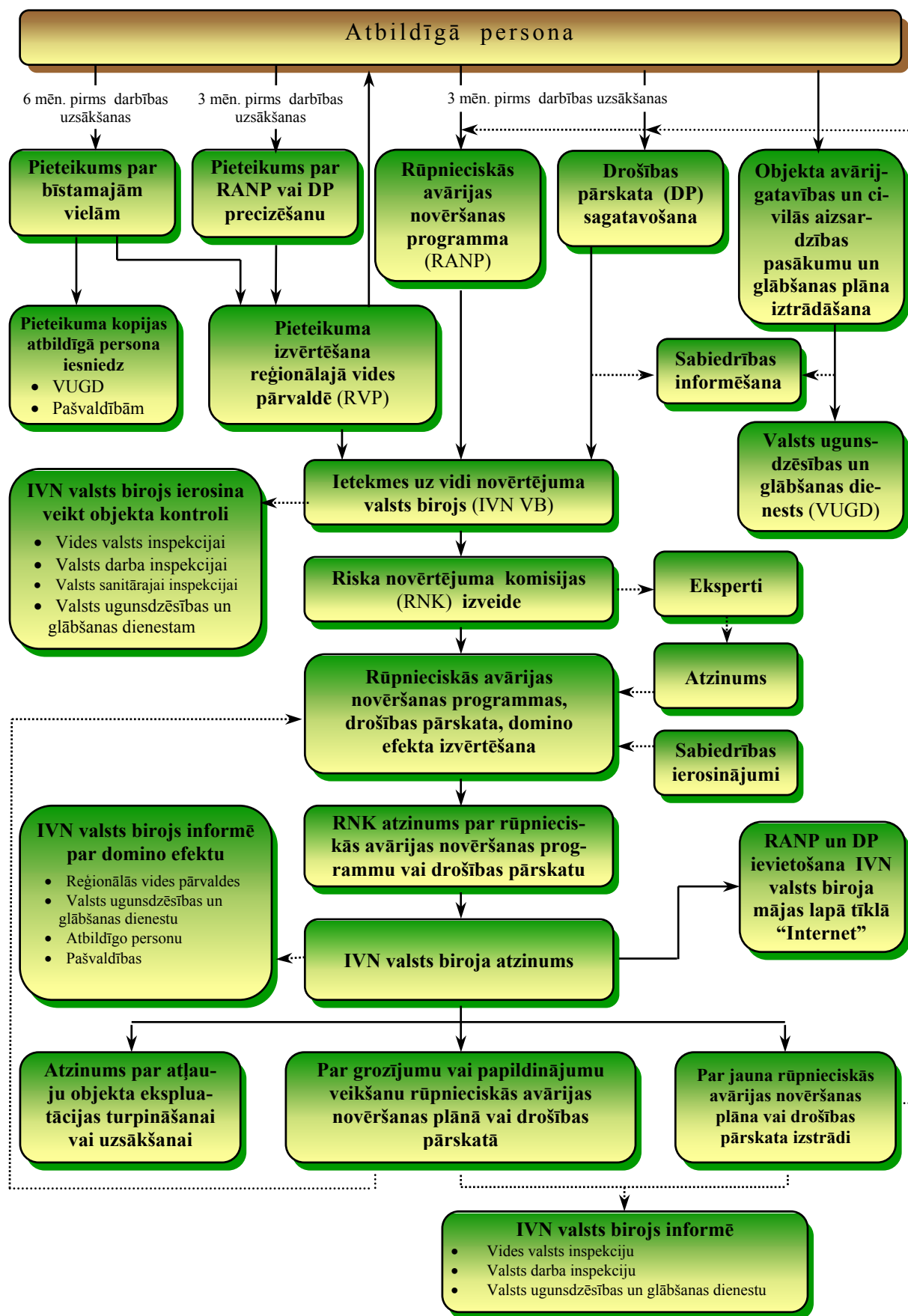
4.4. Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanā un samazināšanā

Lai nepieļautu, aizkavētu vai samazinātu kaitējumu, ko rūpniecisko avāriju rezultātā ķīmiskās vielas tām piemītošo īpašību dēļ var nodarīt videi, cilvēku veselībai un īpašumam, Latvijā tika ieviests Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas process. Uzņēmumam, atbilstoši tam cik daudz un cik bīstamas vielas tas izmanto un uzglabā, obligāti izstrādājami un veicami riska novēršanas vai samazināšanas pasākumi, kuru atbilstību un pietiekamību novērtē Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas komisija un IVN valsts birojs.

Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas procesā iesaistītas vairākas atbildīgas valsts institūcijas (Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests, Vides ministrijas Vides aizsardzības departaments, Valsts darba inspekcija, kā arī attiecīgās reģionālās vides pārvaldes un pašvaldības), procesu pārrauga un darbības koordinē Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojs. Lai kvalitatīvi darbotos un pildītu Birojam uzticētos pienākumus šajā ļoti atbildīgajā un nozīmīgajā jomā, ar 2002. gadu IVN valsts birojā izveidoja atbilstošu struktūrvienību - Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas daļu.

IVN valsts birojs rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas un samazināšanas jomā:

- ◆ pārrauga rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtības procedūru;
- ◆ izveido rūpniecisko avāriju riska izvērtējuma komisiju;
- ◆ izvērtē uzņēmuma rūpniecisko avāriju novēršanas programmu vai drošības pārskatu;
- ◆ sagatavo atzinumu par uzņēmuma rūpniecisko avāriju novēršanas programmas vai drošības pārskata atbilstību normatīvajiem aktiem un objekta ekspluatācijas uzsākšanu vai turpināšanu bez papildu nosacījumiem vai pieņem lēmumu par grozījumiem rūpniecisko avāriju novēršanas programmā (vai drošības pārskatā) vai par jaunas rūpniecisko avāriju novēršanas programmas (vai drošības pārskata) izstrādāšanu, lemj par nepieciešamību apturēt esoša uzņēmuma vai objekta darbību;
- ◆ izmantojot pieteikumus, rūpniecisko avāriju novēršanas programmās un drošības pārskatos sniegto informāciju vai citu informāciju un, ja nepieciešams, pieaicinot ekspertus, nosaka objektus vai objekta grupas, kas var izraisīt domino efektu, informē par domino efektu reģionālās vides pārvaldes, glābšanas dienestu, tā objekta, kurš var izraisīt domino efektu vai kuru tas var ietekmēt, atbildīgās personas;
- ◆ izskata sūdzības par nepietiekamu sabiedrības informēšanu rūpnieciskā avārijas riska novērtēšanas procesā.
- ◆ sniedz informāciju valsts institūcijām un pašvaldībām normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā par bīstamajām vielām, kas atrodas vai var atrasties objektā un nerada rūpnieciskās avārijas risku, par objektiem, kuriem jāizstrādā drošības pārskati, un teritoriju, kuru var ietekmēt šajos objektos iespējamās rūpnieciskās avārijas vai to izraisītie domino efekti;

4. attēls. Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas procedūra.

- ◆ sagatavo ieteikumus par ierobežojumiem teritoriju izmantošanā un citiem riska samazināšanas pasākumiem, kas ieteikti pēc izvērtēšanas vai paredzēti drošības pārskatā vai rūpniecisko avāriju novēršanas programmā;
- ◆ ievieto IVN valsts biroja mājas lapā izstrādātās rūpniecisko avāriju novēršanas programmas un drošības pārskatus.

Visi rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas un novēršanas pasākumi tiek realizēti saskaņā 4. attēlā doto shēmu.

Galvenā uzmanība šobrīd tiek pievērsta tam, lai adekvāti tiktu novērtēts esošais stāvoklis un avāriju risks uzņēmumos, kā arī izstrādāti un izvērtēti konkrētajam stāvoklim atbilstoši rūpniecisko avāriju riska novēršanas vai samazināšanas pasākumi, kuri tiek realizēti atbilstoši plānotajam.

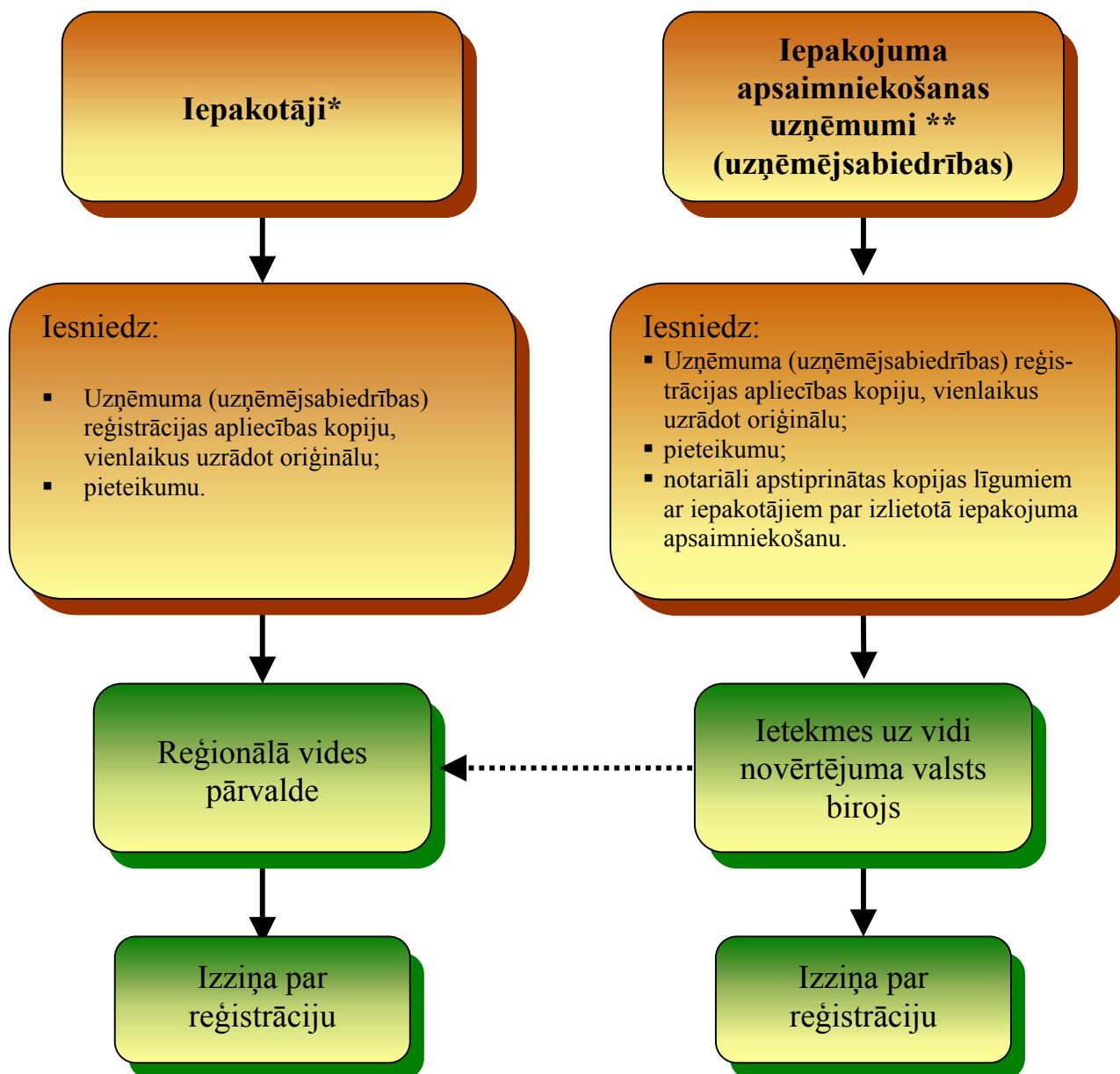
Tā kā izstrādāto un iesniegto dokumentu kvalitāte pilnībā neatbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām, IVN valsts birojs sadarbībā ar citām rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas jomā iesaistītajām institūcijām lielu uzmanību pievērš uzņēmumu speciālistu informēšanai un izglītošanai riska vadības jautājumos organizējot apmācību seminārus un gatavojot informatīvi metodisko materiālu.

4.5. Iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) reģistrēšana

Saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto IVN valsts birojs atskaites gadā turpināja 2002. gadā uzsāktu to iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) reģistrāciju, kuru kalendārā gadā radītais apsaimniekotā iepakojuma apjoms pārsniedz 300 kg, kā arī saņemt un apkopot informāciju par izlietotā iepakojuma savākšanas un resursu atgūšanas apjomu un veidiem, ko iesniedz iepakojuma apsaimniekotāji. IVN valsts biroja uzdevumi šajā jomā ir:

- ◆ noteiktajā kārtībā izsniegt iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumiem (uzņēmējsabiedrībām) izziņu par reģistrāciju;
- ◆ noteiktajā kārtībā un termiņos pēc iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmuma (uzņēmējsabiedrības) reģistrācijas informēt attiecīgās reģionālās vides pārvaldes par iepakotājiem, kuri dibinājuši reģistrēto uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) vai noslēguši līgumus ar reģistrēto iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību);
- ◆ saņemt un apkopot informāciju par izlietotā iepakojuma savākšanas un resursu atgūšanas apjomu un veidiem, ko iesniedz iepakojuma apsaimniekotāji.

Normatīvajos aktos noteiktā iepakotāju un iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) reģistrācijas kārtība attēlota 5.attēlā dotajā shēmā.

5. attēls. Reģistrācijas kārtība uzņēmumiem, kuru izlietotā iepakojuma apjoms pārsniedz 300 kg gadā.

***Iepakotājs** — preces ražotājs, pakalpojuma sniedzējs vai pārdevējs, kurš iepako precis, kā arī importētājs, kurš importē precis vai produktu iepakojumā.

****Izlietotā iepakojuma apsaimniekošana** — izlietotā iepakojuma savākšana, šķirošana, pārvadāšana, uzglabāšana, reģenerācija (pārstrāde vai enerģijas iegūšana) vai apglabāšana, kā arī minēto darbību plānošana un organizēšana.

4.6. Vides pārvaldības un audita sistēmas (EMAS) ieviešanā

Eiropas Savienības Vides pārvaldības un audita sistēma (EMAS) izveidota un ieviesta kā pārvaldības instruments, kas veicina vides aizsardzības, resursu racionālas izmantošanas un sabiedrības informēšanas pasākumu pilnveidošanu un uzlabošanu uzņēmumos un organizācijās, kuras brīvprātīgi iesaistās sistēmā.

ES dalībvalstīs šī sistēma darbojas kopš 1995. gada atbilstoši Regulai EEC Nr. 1836/93 un sākotnēji tajā iesaistījās rūpniecības uzņēmumi. Kopš 2001. gada, pēc jaunas ES Regulas [EK Nr. 761/2001](#) “Ar ko organizācijām atļauj brīvprātīgi piedalīties Kopienas vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS)” pieņemšanas, sistēma ir atvērta visām organizācijām. Veicot nepieciešamo sagatavošanos, tajā var iekļauties jebkurš uzņēmums, uzņēmēj sabiedrība, iestāde un pašvaldība. Uzņēmumi un organizācijas, kuri ir iekļauti EMAS reģistrā, iegūst tiesības izmantot EMAS logo.

Lai sagatavotos un tiktu iekļauta reģistrā, Atbilstoši Regulas prasībām organizācijai jāapzina vides problēmas, jāizstrādā vides politika, jāizveido un jāievieš vides pārvaldības sistēma un iekšējā audita sistēma, kā arī jāizstrādā vides deklarācija, tajā ietverot informāciju par paveikto un plānoto. Organizācijas vides pārvaldības un audita sistēmas pārbaudi veic neatkarīgs, akreditēts vides novērtētājs (verificētājs), kurš arī apstiprina vides deklarāciju. Vides deklarācija ir brīvi pieejama sabiedrībai un visiem interesentiem. Ik gadu tiek atjaunota tajā iekļautā informācija.

EMAS ieviešanas mērķis ir pilnveidot uzņēmumā vides aizsardzības un resursu racionālas izmantošanas pasākumus, veidot ilgtspējīgas attīstības pamatus un iesaistīt šajā procesā uzņēmumu darbiniekus un sabiedrību. EMAS ieviešana iezīmē jaunu attiecību veidošanos vides aizsardzības jomā, kas balstās uz atbilstošas vides pārvaldības sistēmas izveidošanu organizācijā, organizācijas pašas veikta vides stāvokļa un pasākumu vides aizsardzības nodrošināšanai audita, uzņēmuma darbinieku izglītošanas un iesaistīšanas vides aizsardzības pasākumu īstenošanā, tādejādi samazinot ārējās valsts administrēšanas, pārbaūžu un sodu sistēmas īpatsvaru, to nomainot ar pašadministrēšanu un pašiniciatīvu.

IVN valsts biroja uzdevumi EMAS ieviešanas procesā:

- ◆ nodrošināt Organizāciju reģistrāciju atbilstoši Regulā noteiktajam;
- ◆ izvērtēt pretendenta atbilstību Regulas prasībām;
- ◆ lemt par to izslēgšanu no reģistra uz laiku vai pavisam;
- ◆ izveidot sistēmā iekļauto organizāciju reģistru un izstrādāt ES Komisijas informēšanas sistēmu;
- ◆ piedalīties Committee established under Article 14 of Council Regulation (EC) N° 761/2001 un kompetento institūciju foruma darbā.

5. IVN VALSTS BIROJA DARBĪBAS REZULTĀTI UN TO IZVĒRTĒJUMS

2003. gadā IVN valsts biroja pamatdarbība bija veltīta ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nodrošināšanai, savu pienākumu izpildei integrēto atļauju izsniegšanas procesā, rūpniecisko avāriju riska novērtēšanā un samazināšanā, iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmēju (uzņēmējsabiedrību) reģistrēšanai, kā arī vienotas sūdzību un iesniegumu izskatīšanas kārtības izstrādāšanai.

5.1. Ietekmes uz vidi novērtējums.

Pārskata periodā ietekmes uz vidi novērtējums ir uzsākts vai atrodas dažādās izpildes stadijās šādiem projektiem:

2003. gadā sagatavotas un izdotas 8 IVN programmas:

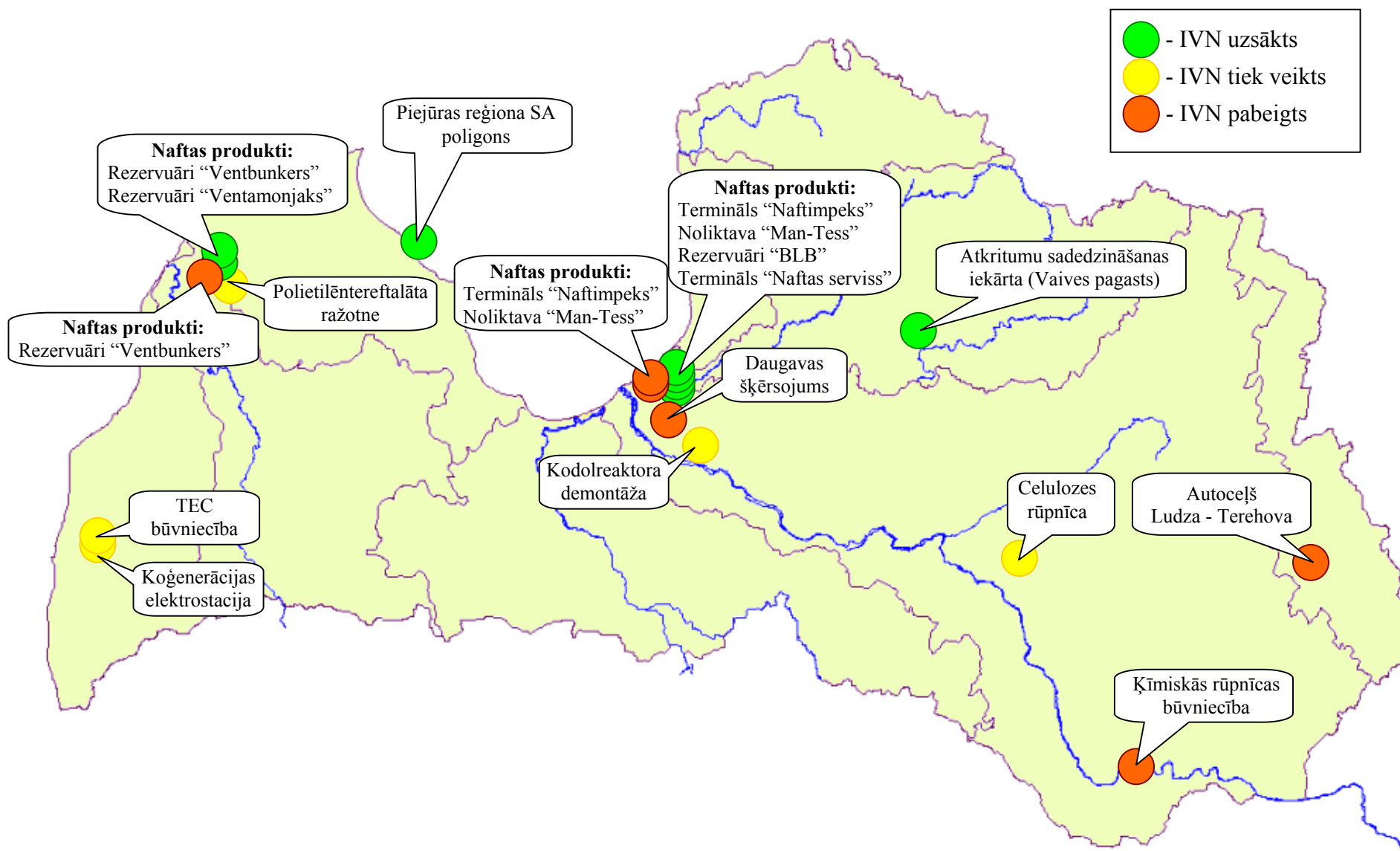
1. Naftas produktu termināla būvniecība Rīnūžos (A/S "NAFTIMPEKS");
2. Naftas produktu noliktavas būvniecība Kundziņsalā (SIA "MAN-TESS");
3. Naftas produktu rezervuāru parka paplašināšana (A/S "BLB Baltijas Termināls");
4. Naftas produktu termināla būvniecība Kundziņsalā (SIA "Naftas serviss");
5. Dīzeļdegvielas rezervuāra parks Nr. 5, 6, 7, 8 Ventspilī (A/S "Ventbunkers");
6. Gaišo naftas produktu un degvielu maisījuma rezervuāru parka būvniecība Ventspilī (A/S "Ventamonjaks");
7. Piejūras reģiona sadzīves atkritumu poligons;
8. Dzīvnieku izcelsmes atkritumu produktu sadedzināšanas iekārtas uzstādīšana Vaives pagastā.

2003. gadā izvērtēti un atzinumi par IVN Darba ziņojumiem izdoti 6 projektiem:

1. Jaunas celulozes rūpnīcas būvniecība Jēkabpils rajona, Krustpils pagasta Ozolsalā;
2. Autoceļš Ludza – Terehova;
3. Dīzeļdegvielas rezervuāra parks Nr. 5, 6, 7, 8 Ventspilī;
4. Naftas produktu noliktavas būvniecība Rīgā, Kundziņsalā (SIA "MAN-TESS");
5. Naftas produktu termināla būvniecība Rīgā, Rīnūžos (A/S "NAFTIMPEKS");
6. Naftas produktu termināla būvniecība Rīgā, Kundziņsalā (SIA "Naftas serviss").

Ietekmes uz vidi novērtējums 2003. gadā pabeigts un atzinums par ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu izdots 6 projektiem:

1. Daugavas Ziemeļu šķērsojums (tilts vai tunelis) Rīgā;
2. Ķīmiskās rūpnīcas būvniecība Daugavpilī;
3. Naftas produktu termināla būvniecība Rīgā, Rīnūžos (A/S "NAFTIMPEKS");
4. Naftas produktu noliktavas būvniecība Rīgā, Kundziņsalā (SIA "MAN-TESS");
5. Autoceļš Ludza – Terehova;
6. Dīzeļdegvielas rezervuāra parks Nr. 5, 6, 7, 8 Ventspilī.

6. attēls. Ietekmes uz vidi novērtējuma objekti 2003. gadā.

Iepriekšējos gados uzsāktais ietekmes uz vidi novērtējuma process turpinās:

1. Koģenerācijas elektrostacijas būvniecībai Liepājā;
2. Jaunas celulozes rūpnīcas būvniecībai Jēkabpils rajona, Krustpils pagasta Ozolsalā;
3. Polietilēntereftalāta ražotnes būvniecībai Ventspilī;
4. Termoelektrostacijas būvniecībai Liepājā;
5. Salaspils kodolreaktora likvidēšanai un demontāžai.

7. attēls. Rievsiena Liepājas ostā - viens no pirmajiem uzbūvētajiem objektiem, kam veikts ietekmes uz vidi novērtējums.

Ietekmes uz vidi novērtējuma process galvenokārt uzsākts saskaņā ar likuma "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" 1.pielikumu, kas kā obligāta prasība ir pārņemts no Eiropas Padomes Direktīvas 97/117/EEC "Par sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu" un paplašināts, saskaņojot dažādos vides aizsardzības normatīvos aktus. Tai pašā laikā, pamatojoties uz sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma materiāliem, 2003. gadā četros gadījumos (3,7 % no visiem izskatītajiem sākotnējā izvērtējuma materiāliem) pieņemts lēmums piemērot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru.

8. attēls. Sēklas priežu plantācijas Kalsnavā.

Sarežģītākie un sabiedriski aktuālākie atskaites gada ietekmes uz vidi novērtējuma procesi bija Naftas produktu termināļi Rīgā un sulfātcelulozes rūpnīcas būvniecība Ozolsalā Krustpils pagastā.

Atskaites gadā veiktie Grozījumi likumā “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” (kuri stājās spēkā atskaites gada vidū - jūlijā) ieviesa likuma 2. pielikumu, ar kuru nosaka darbības, kurām veicams sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums. Sākotnējais ietekmes uz vidi izvērtējums tiek noteikts par obligātu arī darbībām Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslā un ūdens ņemšanas vietu ķīmiskajā aizsargjoslā ar 19. jūnija “Grozījumiem Aizsargjoslu likumā”. Pēc minēto normatīvo aktu spēkā stāšanās, atskaites gada otrajā pusē strauji pieauga sākotnējo ietekmes uz vidi izvērtējumu skaits.

Saņemot ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu dokumentāciju, IVN valsts birojs sarežģītākos gadījumos konsultējās vai organizēja ekspertu komisijas materiālu izvērtēšanai, iekļaujot tajās arī reģionālo vides pārvalžu pārstāvjus un atbildīgo ministrijas institūciju pārstāvjus (Vides aizsardzības departaments, Valsts ģeoloģijas dienests, Jūras vides pārvalde, Valsts vides inspekcija). Balstoties uz šo komisiju slēdzieniem un reģionālo vides pārvalžu un projekta ierosinātāja iesniegto informāciju, tika pieņemti lēmumi par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu vai nepiemērošanu.

Pārskata gadā simtu četros gadījumos, jeb 96 % IVN valsts birojs pieņēma lēmumu nepiemērot ietekmes uz vidi novērtējumu, vienlaicīgi ierosinot reģionālajai vides pārvaldei izsniegt tehniskos noteikumus, 2002. gada 8.janvāra pieņemto Ministru kabineta noteikumu Nr.14 “Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums” noteiktajā kārtībā. Lēmumi par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu ir ievietoti IVN valsts biroja mājas lapā internetā (adrese: <http://www.vidm.gov.lv/ivnvb>).

5.2. Stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums.

Pēc Grozījumu likumā “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” spēkā stāšanās IVN valsts birojs piedalījās Ministru kabineta noteikumu projekta par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma veikšanas kārtību izstrādāšanā. Uzsākts ir darbs pie atbilstošas informācijas, kas iekļaujama IVN valsts biroja interneta mājas lapā un ieviešanas stratēģijas izstrādes, lai nodrošinātu IVN valsts biroja resursu plānošanu 2004. gadam atbilstoši jaunajam deleģējumam.

Atskaites gadā IVN valsts biroja speciālisti apguva stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma pamatprincipus, izvērtējot ar plānošanas dokumentu īstenošanu saistītos IVN valsts biroja uzdevumus, kā arī uzsāka dažādu plānošanas dokumentu veidu un to iespējamās ietekmes uz vidi apzināšanu.

5.3. Piesārņojuma novēršana un integrēto atļauju izsniegšana.

Lai nodrošinātu piesārņojuma novēršanu un kontroli, Latvijā sagatavo un izsniedz integrētās atļaujas. Saskaņā ar likumu "Par piesārņojumu" rūpnieciskā ražošana un saimnieciskā darbība tiek iedalīta A, B un C kategorijas piesārņojošajās darbībās.

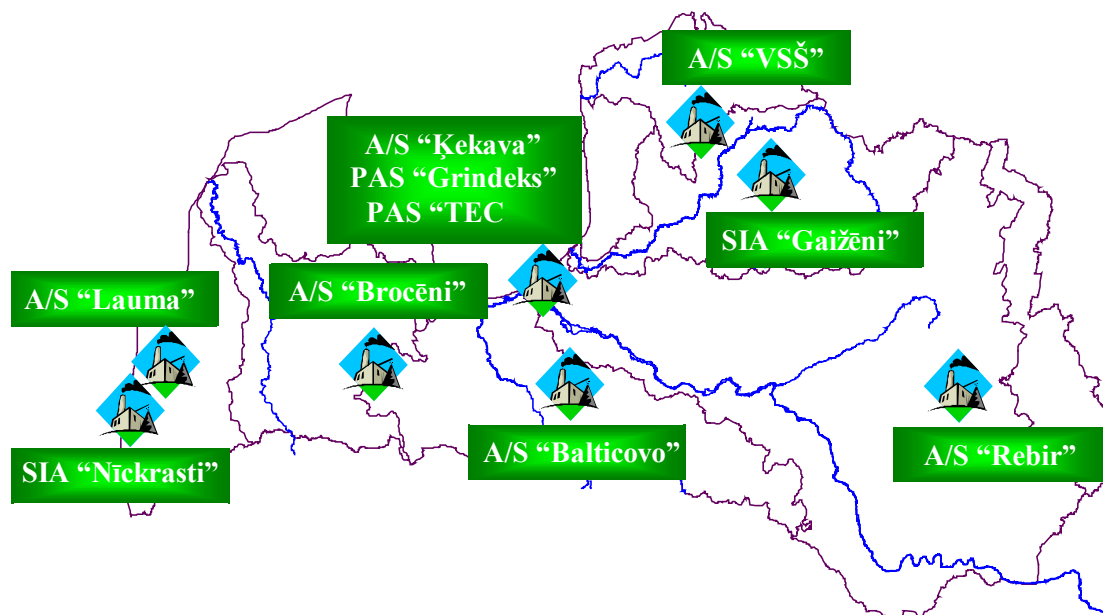
Izsniegtās atļaujas piesārņojošai darbībai ietver vispusīgu informāciju par uzņēmuma darbību, dabas resursu patēriņu, piesārņojošo vielu emisijām un noteiktajiem patēriņa un emisiju limitiem. Normatīvajos aktos ir noteikta integrēto atļauju sagatavošanas, izsniegšanas un kontroles kārtība, sabiedrības iesaistīšana un līdzdalība šajos procesos, kā arī iesaistīto un atbildīgo institūciju kompetence.

2003. gada laikā tika izsniegtas 3 atļaujas A kategorijas piesārņojošajām darbībām (skat. 2. tabulu un 9. attēlu).

2. tabula.

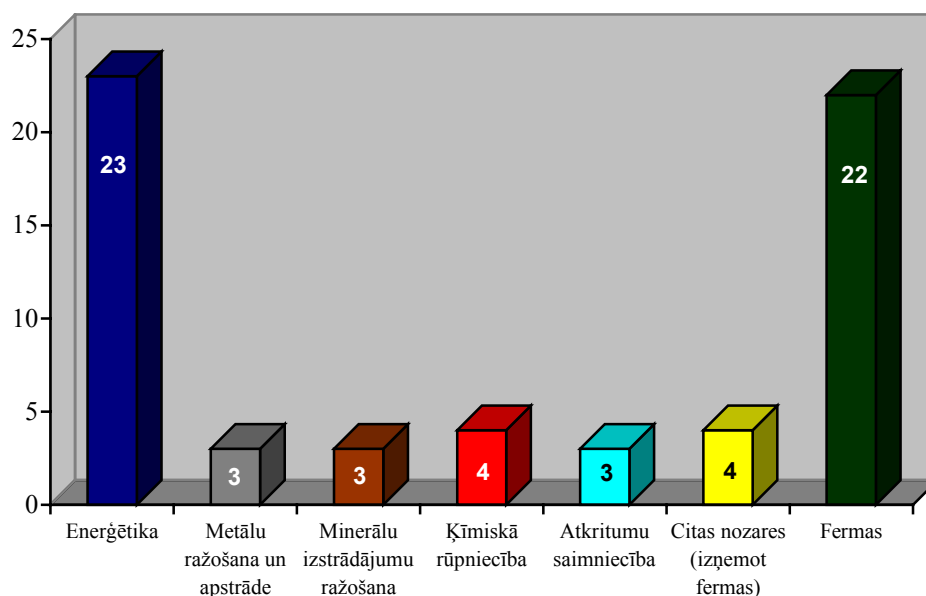
2003. gadā izsniegtās A kategorijas atļaujas

A kategorijas uzņēmums	Reģionālā vides pārvalde	Atļaujas Nr.	Pieteikuma pieņemšanas termiņš	Atļaujas izsniegšanas datums	Atļaujas darbības termiņš
AS "BALTIKOVO"	Jelgava	JET- 4- 001	13.10.2003	18.12.2003	17.12.2008
SIA "Nīckrasti"	Liepāja	LIT-13-003A	12.11.2003	30.12.2003	29.12.2008
SIA "Gaižēni",	Valmiera	002	10.06.2003	24.12.2003	23.12.2008

9. attēls. Izsniegtās atļaujas A kategorijas piesārņojošajām darbībām.

Paralēli informācijas apkopošanai par jau izsniegtajām atļaujām IVN valsts birojs veido pilnu A kategorijas uzņēmumu sarakstu. Saskaņā ar reģionālo vides pārvalžu sniegto informāciju, 2003. gadā A kategorijas uzņēmumu skaits Latvijā sasniedza 62. No tiem visvairāk uzņēmumu darbojas enerģētikas nozarē un lauksaimniecībā (fermas), ievērojams skaits ķīmiskajā rūpniecībā, bet tikai divi A kategorijas uzņēmumi darbojas atkritumu saimniecībā un divi – tekstilmateriālu ražošanā (skat. 9. attēlu).

10. attēls. 2003. gadā apzinātie A kategorijas piesārņojošās darbības uzņēmumi.

Informācija par reģistrētajiem A kategorijas uzņēmumiem, kā arī izsniegtajām A un B kategorijas atļaujām un to nosacījumiem ir ievietota IVN valsts biroja mājas lapā internetā, Piesārņojuma sadaļā (adrese: <http://www.vidm.gov.lv/ivnvb>).

IVN valsts birojs savā darbībā ir nodrošinājis arī pārējo likumdošanas aktos paredzēto funkciju izpildi. 2003. gadā sakarā ar piesārņojošās darbības atļaujām un reģionālo vides pārvalžu lēmumiem tika saņemtas 6 sūdzības. Atskaites gadā netika iesniegti pieteikumi atļauju saņemšanai darbībām, kuru rezultātā varētu rasties ievērojama pārrobežu ietekme vai piesārņojuma pārrobežu pārnese.

IVN valsts biroja speciālisti izanalizēja 10 atļauju nosacījumus un apsprieda konstatētās nepilnības ar atbilstošo reģionālo vides pārvalžu speciālistiem. Šādas apspriedes ļauj uzlabot atļauju kvalitāti.

5.4. Rūpniecisko avāriju riska novērtēšana.

Rūpnieciskās avārijas laikā notikušu sprādzienu, ugunsgrēku un ķīmisko vielu noplūžu rezultātā var rasties būtisks un nereti nelabojams kaitējums videi, cilvēku veselībai un īpašumam. Lai novērstu vai samazinātu šīs briesmas veicama iespējamo avāriju riska novērtēšana un atbilstošu profilaktisko pasākumu izstrādāšana un realizācija.

Pārskata gadā IVN valsts birojā turpinās 2002. gada otrajā pusē uzsāktā dokumentu saņemšana un avāriju riska objektos novērtēšana. Katra iesniegtā dokumenta izskatīšanai tiek veidota rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas komisija. Komisijas darbā piedalās visu iesaistīto valsts institūciju (Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, Civilās aizsardzības pārvaldes, Vides ministrijas, Vides valsts inspekcijas, Valsts darba inspekcijas, Sabiedrības veselības aģentūras, un reģionālo vides pārvalžu) kā arī attiecīgo pašvaldību pārstāvji. Komisijas personālo sastāvu apstiprina katra iesniegtā dokumenta izskatīšanai, nepieciešamības gadījumos tiek pieaicināti atbilstoši speciālisti – eksperti.

Lielu uzmanību IVN valsts biroja atbildīgie speciālisti pievērš uzņēmēju informēšanai un apmācībai, jo, lai izveidotu efektīvu rūpniecisko avāriju novēršanas un samazināšanas sistēmu, kas nodrošinātu objektā strādājošo, apkārtējo iedzīvotāju un vides drošību un aizsargātu tos no rūpnieciskās avārijas kaitīgās iedarbības, būtiska ir uzņēmēju, valsts institūciju un pašvaldību speciālistu sadarbība un speciālistu kvalifikācijas regulāra paaugstināšana.

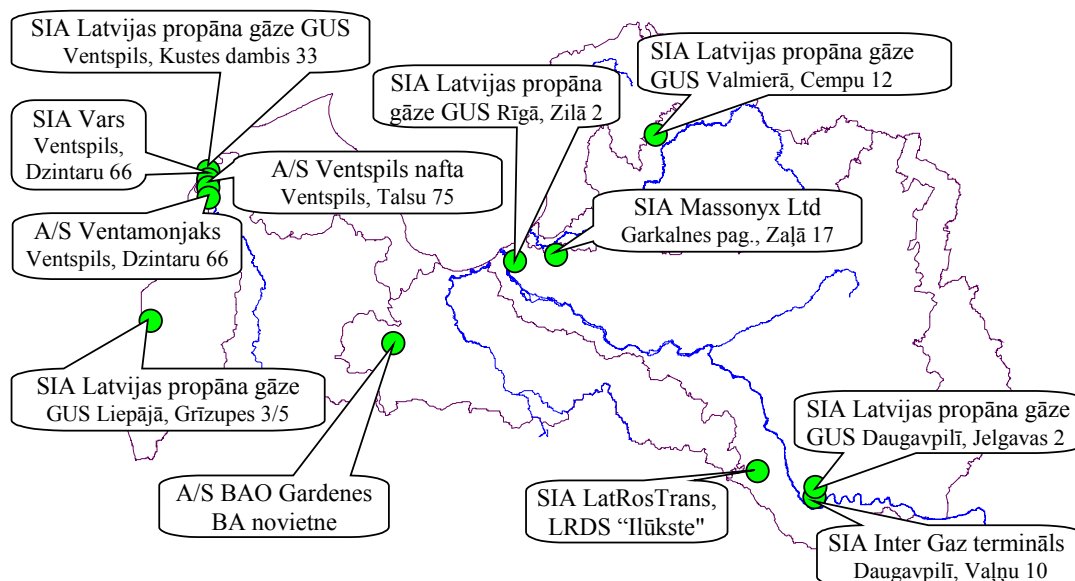
2003. gadā IVN valsts birojā iesniegti un Rūpniecisko avāriju riska izvērtējuma komisijā izskatīti 12 Drošības pārskati (11. attēls un 3.tabula) .

Lai uzlabotu rūpniecisko avāriju riska izvērtēšanas procedūru, intensīvi turpinājās iepriekšējā gadā uzsāktais darbs pie atbilstošu ekspertu apzināšanas

3. tabula.

Rūpniecisko avāriju riska izvērtējuma komisijā 2003. gadā izskatītie Drošības pārskati

Nr. p.k.	Uzņēmums	Juridiskā adrese
1.	a/s BAO, Gardenes bīstamo atkritumu novietne	Gardene, Auru pag., Dobeles raj.
2.	SIA Inter Gaz, gāzes termināls	Vaļņu iela 10, Daugavpils
3.	SIA LatRosTrans, LRDS "Ilūkste"	Pašulienes ciems, Ilūkstes novads, Daugavpils raj.
4.	SIA Latvijas propāna gāze, Daugavpils GUS	Jelgavas iela 2, Daugavpils
5.	SIA Latvijas propāna gāze, Liepājas GUS	Grīzupes iela 3/5, Liepāja
6.	SIA Latvijas propāna gāze, Rīgas eksporta GUS	Zilā iela 20, Krievusala, Rīga
7.	SIA Latvijas propāna gāze, Valmieras GUS	Cempu iela 12, Valmiera
8.	SIA Latvijas propāna gāze, Ventpils GUS	Kustes dambis 33, Ventpils
9.	SIA Massonyx Ltd	Zaļā iela 17, Garkalnes pag., Rīgas raj.
10.	SIA Vars	Dzintaru iela 66, Ventpils
11.	a/s Ventamonjaks	Dzintaru iela 66, Ventpils
12.	a/s Ventpils nafta	Talsu iela 75, Ventpils

11. attēls. **Objekti, kuriem 2002. gadā IVN valsts birojā izskatīti drošības pārskati.**

IVN valsts birojā saņemtas un izskatītas 18 rūpniecisko avāriju novēršanas programmas, tai skaitā papildinātas un pārskatītas.

4. tabula.

Rūpniecisko avāriju riska izvērtējuma komisijā 2003. gadā izskatītās rūpniecisko avāriju novēršanas programmas

Nr. p.k.	Uzņēmums	Juridiskā adrese
1.	a/s B.L.B. Baltijas termināls	Ezera iela 22, Rīga
2.	a/s Kņavas nelikvīdo ķīmikāliju novietne	Kņava, Viļānu pag., Rēzeknes raj.
3.	SIA DG Termināls	Pulvera iela 4, Liepāja
4.	SIA East West Transit, Rēzeknes naftas bāze*	Komunālā iela 6, Rēzekne
5.	LSEZ SIA Elme Messer Metalurģs*	Brīvības iela 92b, Liepāja
6.	SIA Latvija Statoil, Rīgas termināls	Laivinieku iela 7, Rīga
7.	a/s Latvijas ķīmija	Katlakalna iela 10, Rīga
8.	VAS Latvenergo, filiāle "DET" Koksnes apstrādes cehs	"Dienvidnieki", Brankas, Ozolnieku novads., Jelgavas raj.
9.	SIA Man-Tess*	Tvaika iela 7a, Rīga
10.	SIA Man-Tess*	Tvaika iela 7k-1, Rīga
11.	SIA Neste Latvija, Rīgas termināls	Rīgas termināls, Laivinieku iela 5, Rīga
12.	Olainfarm	Rūpnīcu iela 5, Olaine
13.	SIA Omega Holding, Daugavpils naftas bāze	Jelgavas iela 2a, Daugavpils

Nr. p.k.	Uzņēmums	Juridiskā adrese
14.	SIA Rīgas laku un krāsu rūpnīca*	Daugavgrīvas iela 63/65, Rīga
15.	Rīgas ūdens, dzeramā ūdens attīr. stac. "Daugava"	Bauskas iela 209, Rīga
16.	SIA Sprādziens	Daugavas iela 8, Saurieši, Stopiņu pag., Rīgas raj.
17.	SIA Stena, Stendes naftas bāze	Stende, Talsu raj.
18.	SIA VexOil, naftas bāze	"Meža miers", Inčukalna pag., Rīgas raj.

Saskaņā ar uzņēmumu atbildīgo personu un reģionālo vides pārvalžu sniegto informāciju izveidots un regulāri tiek aktualizēts to uzņēmumu saraksts, kuriem, pamatojoties uz 2001. gada 19.jūnija Ministru kabineta noteikumiem Nr.259, noteiktajā kārtībā un termiņos IVN valsts birojā iesniedzamas avāriju novērtēšanas programmas vai drošības pārskati. Šis saraksts, tāpat kā informācija par uzņēmumiem, kuri iesnieguši Rūpniecisko avāriju novēršanas programmas, ievietoti IVN valsts biroja interneta mājas lapā.

Izveidota informatīvā sistēma par uzņēmumiem, kas iesnieguši pieteikumu par bīstamajām vielām objektā un nepakļaujas 2001. gada 19.jūnija Ministru kabineta noteikumu Nr.259 prasībām.

12. attēls. Stendes naftas bāze kompleksās pārbaudes laikā.

Pārskata gadā turpinās IVN valsts biroja atbildīgo speciālistu piedalīšanās uzņēmumu, kuriem ir jāiesniedz Rūpniecisko avāriju novēršanas programmas vai Drošības pārskati kompleksajās pārbaudēs, kuras organizē Vides valsts inspekcija, kas palīdz objektīvi novērtēt un pieņemt pamatotu lēmumu.

5.5. Iepakojuma apsaimniekotāju reģistrēšana.

IVN valsts birojā 2003. gadā turpinās iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu reģistrācija, kā arī tiek saņemti un apkopoti pārskati par apsaimniekotā iepakojuma apjomiem.

5. tabula.

Iepakotāju, kuri noslēguši līgumus ar iepakojuma apsaimniekotājiem, skaits reģionālo vides pārvalžu administratīvajās teritorijās

Reģionālā vides pārvalde	Noslēgto līgumu skaits RVP administratīvajā teritorijā
Daugavpils RVP	24
Jelgavas RVP	12
Lielrīgas RVP	277
Liepājas RVP	7
Madonas RVP	7
Rēzeknes RVP	3
Valmieras RVP	10
Ventspils RVP	12
Kopā:	352

2003. gadā IVN valsts birojā izsniegtas 12 izziņas par iepakojumu apsaimniekošanas uzņēmuma (uzņēmēj sabiedrības) reģistrāciju, kā arī vairākkārtīgi papildinātas esošās izziņas ar jauniem papildinātiem sarakstiem. 2003. gadā reģistrēti trīs iepakojumu apsaimniekošanas uzņēmuma (uzņēmēj sabiedrības):

- ◆ A/S "Grīziņkalns";
- ◆ SIA "Betika DGH";
- ◆ SIA "DARS 2000".

Līgumus par izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu ar iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumiem (uzņēmēj sabiedrībām) 2003. gadā ir noslēguši 352 uzņēmumi (5.tabula). Veicot reģistrāciju, IVN valsts birojs apkopo informāciju un informē reģionālās vides pārvaldes par uzņēmumiem, kuri noslēguši līgumus ar iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumiem (uzņēmēj sabiedrībām).

5.6. Vides pārvaldības un audita sistēmas (EMAS) ieviešana

Lai ar 2004. gada 1. maiju nodrošinātu iespēju organizācijām reģistrēties vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS), IVN valsts birojs darbību uzsāka jau 2003. gadā. Pamatuzdevumi bija: piedalīties ES rīkotajos pasākumos par EMAS, pakāpeniski izglītēt IVN valsts biroja atbildīgos darbiniekus, izstrādāt normatīvo aktu projektus un gatavot informatīvos materiālus uzņēmēju un sabiedrības informēšanai un izglītošanai.

2003. gada novembrī pateicoties Somijas Vides ministrijas finansiālajam atbalstam un sadarbībā ar Somijas Vides institūtu Latvijā tika uzsākts projekts, kura mērķis ir

veicināt EMAS ieviešanu Latvijā. Galvenā uzmanība tajā pievērsta par ieviešanu atbildīgo institūciju speciālistu apmācībai, kā arī atbalstam sabiedrības informēšanas un informācijas izplatīšanas pasākumiem.

Projekta ietvaros paveiktais:

- ◆ izveidota EMAS ieviešanas darba grupa;
- ◆ noorganizēts informatīvs seminārs “Vides pārvaldības un audita sistēma (EMAS) un tās ieviešana Latvijā”;
- ◆ papildināta IVN valsts biroja Interneta mājas lapa.

Plānotie pasākumi:

- ◆ EMAS kompetento institūciju apmācība;
- ◆ EMAS informatīvā bukleta izdošana;
- ◆ EMAS konference.

5.7. Informatīvās sistēmas

Pārskata gadā papildinātas un pilnveidotas šādas informatīvās sistēmas:

Ietekmes uz vidi novērtējuma informatīvā sistēma. IVN valsts biroja darbības optimizācijai un pārskatāmības nodrošināšanai tika pilnveidota informatīvā sistēma par ietekmes uz vidi novērtējumu, pašlaik tā ietver divus pamatelementus;

- ◆ IVN procedūras dokumentācijas informatīvā sistēmu, kas ir strukturēta atsevišķu projektu ietvaros un iekļauj visus atbilstošos pamatdokumentus (Ietekmes uz vidi novērtējuma programmas, ekspertu apspriežu protokolus, IVN valsts biroja atzinumus sabiedrības atsauksmes u.c.);
- ◆ ārštata ekspertu reģistrs kā funkcionāli saistīta patstāvīga sastāvdaļa. Papildinoties IVN valsts biroja funkcijām ar integrēto atļauju un rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas uzdevumu, radās nepieciešamība piesaistīt kvalificētus arī šo jomu speciālistus.

Izsniegto integrēto atļauju reģistrs. Atskaites gadā tika papildināts un uzturēts atļauju un atļauju nosacījumu reģistrs A un B kategorijas piesārņojošām darbībām. A kategorijas atļauju reģistrā kopsummā ievietoti 12 atļauju nosacījumi, bet B kategorijas atļauju reģistrā – 248 atļauju nosacījumi. Tāpat IVN valsts birojā tiek uzturēts un papildināts uzņēmumu, kuriem nepieciešams saņemt A kategorijas integrēto atļauju, reģistrs. Izsniegto atļauju un atļaujas nosacījumu reģistrs, ir pieejams IVN valsts biroja mājas lapā internetā.

Rūpniecisko avāriju riska novērtējuma informatīvā sistēma. IVN valsts birojā izveidota informatīvā sistēma par pieteikumiem par bīstamajām vielām objektā. Kopsavilkums par šo informāciju ietverts arī IVN valsts biroja mājas lapā internetā. Sastādīti un regulāri tiek aktualizēti uzņēmumu saraksti, kuriem saskaņā ar 2001. gada 19.jūnija Ministru kabineta noteikumos Nr.259. noteikto kartību un termiņiem jāiesniedz drošības pārskati un avāriju novēršanas programmas, saraksti pieejami IVN valsts biroja mājas lapā. Interesenti plašu informāciju par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas procedūru, normatīvajiem aktiem un uzņēmumiem, uz kuriem šīs prasības attiecas var atrast IVN valsts biroja interneta mājas lapā sadaļā “Avāriju risks”. Ir izstrādāti un regulāri tiek aktualizēti uzņēmumu, kuriem jāiesniedz Ietekmes

uz vidi novērtējuma valsts birojā rūpniecisko avāriju novēršanas programmas un uzņēmumu, kuriem jāiesniedz Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts birojā drošības pārskats reģistri. Līdz šim iesniegto drošības pārskatu kvalitāte nav bijusi pilnībā atbilstoša normatīvo aktu prasībām, tāpēc tos mājas lapā neievietoja. Pilnīga informācija par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas procedūru iegūstama IVN valsts birojā.

Iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) reģistrs. Paplašinoties IVN valsts biroja pamatdarbības virzieniem, 2002. gadā tika izveidots iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) reģistrs, kas sabiedrībai pieejams IVN valsts biroja mājas lapā interneta tīklā. Tāpat izveidots to iepakotāju saraksts, kuri dibinājuši reģistrētos iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumus (uzņēmējsabiedrības) vai slēguši ar tiem līgumus.

5.8. Sadarbība ar citām valsts institūcijām.

Sadarbību ar citām valsts institūcijā IVN valsts birojs realizē visās tā pamatdarbības jomās.

Ietekmes uz vidi novērtējuma procesā:

Viens no galvenajiem sadarbības partneriem ir visas reģionālās vides pārvaldes, kurām ir nozīmīga loma ietekmes uz vidi novērtējuma procesā. Reģionālā vides pārvalde, kuras teritorijā ir paredzēts veikt piedāvāto darbību, ietekmes uz vidi novērtējuma procesā iesaistās jau tā sākumstadijā. Īpaši tas attiecas uz tām procedūrām, kurās saskaņā ar likumu "Par ietekmes uz vidi novērtējumu", kā arī saskaņā ar aizsargjoslu likumā noteikto, nepieciešams veikt paredzētās darbības ietekmes uz vidi sākotnējo izvērtējumu. Reģionālā vides pārvalde sākotnējā izvērtējuma dokumentāciju iesniedz IVN valsts birojam lēmuma pieņemšanai, tā var ierosināt veikt ietekmes uz vidi novērtējumu, ja sākotnējā izvērtējuma rezultātā konstatē, ka ietekme uz vidi darbības realizācijas rezultātā var būt ievērojama, radīt neatgriezeniskas un būtiskas vides kvalitātes izmaiņas, kā arī tad, ja projekts izsauc aktīvu sabiedrības vai pašvaldību un valsts iestāžu protestu.

Pieņemot lēmumu par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu, parasti nav iespējami universāli standartveida risinājumi, tādēļ IVN valsts birojs ir veicis virkni izbraukumu uz reģionālajām vides pārvaldēm un konkrētajiem objektiem, pieaicinot ministrijas Vides aizsardzības departamenta, Valsts ģeoloģijas dienesta, Vides valsts inspekcijas, Jūras vides pārvaldes, atbilstošo aizsargājamo teritoriju administrāciju un citu ieinteresēto institūciju pārstāvjus, lai uz vietas novērtētu situāciju, izanalizētu un izvērtētu esošo stāvokli un iespējamās ietekmes. Jāatzīmē, ka šāda prakse palīdz veidot vienotu pieeju reģionos dažādu pieteikumu izvērtēšanā.

13. attēls. **BLB termi-
nāla apsekošana sā-
kotnējā izvērtējuma
stadijā**

Ciešā sadarbībā ar reģionālajām vides pārvaldēm tika izvērtēti visi tie objekti, par kuriem bija dažādi viedokļi par ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanu un tika rasti risinājumi, kādā veidā nodrošināt vides aizsardzības prasību realizāciju gadījumos, ja ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra netiek piemērota.

Par ikdienas praksi ir kļuvusi sadarbība ar reģionālajām vides pārvaldēm, konsultējot tās vai kopīgi izvērtējot gadījumus par sarežģītāko objektu ietekmi uz vidi.

Visā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras laikā (sagatavojot ietekmes uz vidi novērtējuma programmu, vērtējot darba un noslēguma ziņojumus), IVN valsts birojs plaši iesaista konkrētajās jomās kompetentās valsts un pašvaldību institūcijas. Kompetentās un ieinteresētās institūcijas pēc IVN valsts biroja uzaicinājuma iesaistās, sniedzot savus priekšlikumus jautājumiem, kas iekļaujami ietekmes uz vidi novērtējuma programmā, kā arī atzinumus par sagatavotajiem materiāliem un deleģējot kompetentus speciālistus ekspertus. Ieinteresētās institūcijas ir tiesīgas iepazīties ar sagatavotajiem IVN materiāliem un aktīvi paust savu nostāju IVN gaitā, nosūtot savus priekšlikumus un atsauksmes IVN valsts birojam. Katrā konkrētā gadījumā, vispusīgi izvērtējot iespējamās ietekmētos vides komponentus, tiek noteikts tas institūciju loks, kuras nepieciešams iesaistīt IVN procesā. Vairumā gadījumu tās ir, Vides, Labklājības un Zemkopības ministriju struktūrvienības un tām pakļautās institūcijas - Valsts mežu dienests, Vides veselības aģentūra, Valsts ģeoloģijas dienests, Valsts hidrometeoroloģijas pārvalde, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, Zinātņu Akadēmija, kā arī augstākās mācību iestādes un citas institūcijas. Tajā pat laikā jebkurai institūcijai ir tiesības iepazīties ar dokumentiem un izteikt savu viedokli, ja viņas to uzskata par nepieciešamu.

Sagatavojot darba programmu un vērtējot darba un noslēguma ziņojumus, neatņemama procedūras sastāvdaļa ir attiecīgās reģionālās vides pārvaldes iesaistīšana un tās iesniegto priekšlikumu izskatīšana.

Integrēto atļauju sagatavošanas procesā:

Realizējot IVN valsts biroja pienākumus integrēto atļauju sagatavošanas procesā, nepieciešama aktīva sadarbība ar reģionālajām vides pārvaldēm un Vides valsts inspekciju. Lai optimizētu šo procesu, visas iesaistītās valsts institūcijas sadarbojas starptautiskā projekta “Integrētās atļaujas Latvijas uzņēmumiem” ietvaros, tādējādi nodrošinot informācijas apmaiņu, veidojot sadarbības shēmu un pilnveidojot normatīvo aktu prasības.

Ikdienā tiek sniegtas konsultācijas reģionālo vides pārvalžu speciālistiem, uzņēmumiem un iestādēm par atļauju nosacījumiem un labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem.

Rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas un samazināšanas jomā:

Jauna tipa sadarbība ar reģionālajām vides pārvaldēm un virkni citām valsts institūcijām un pašvaldībām izveidota rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas un samazināšanas jomā.

14. attēls. Riska komisija apspriežas.

Atskaites gada laikā izskatītas 18 uzņēmumu iesniegtās rūpniecisko avāriju novēršanas programmas un 12 drošības pārskati, attiecīgi izveidojot komisijas to izvērtēšanai. Komisijas sastāvā tiek ietverti pārstāvji no: Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, Civilās aizsardzības pārvaldes, Vides ministrijas, Vides valsts inspekcijas, Valsts darba inspekcijas, Sabiedrības veselības aģentūras, kā arī attiecīgajām pašvaldībām un reģionālajām vides pārvaldēm.

IVN valsts biroja darbinieki piedalās dažādu pastāvīgi darbojošos komisiju un padomju darbā:

- ◆ Iepakojuma apsaimniekošanas padomē;
- ◆ Ģenētiski modificēto organismu un jaunās pārtikas uzraudzības padomē;
- ◆ Ūdens resursu aizsardzības padomē;
- ◆ Orhhūsas konvencijas ieviešanas koordinācijas grupā;
- ◆ Pazemes ūdens krājumu akceptācijas komisijā;
- ◆ Dānijas tehniskās palīdzības projekta “Kapacitātes palielināšana – Inspekcija un kontrole Latvijā” uzraudzības grupā;
- ◆ dažādās īslaicīgās darba grupās un komisijās.

5.9. Līdzdalība normatīvo aktu izstrādē un pilnveidošanā.

IVN valsts birojs savas kompetences ietvaros, aktīvi piedalās normatīvo aktu projektu izstrādāšanā un apspriešanā, regulāri sagatavojot ieteikumus un atsauksmes par šiem projektiem, kā arī piedaloties darba semināros un darba grupās, kas saistītas ar normatīvo aktu projektu sagatavošanu.

Labā sadarbība IVN valsts birojam izveidojusies ar Vides ministrijas Eiropas integrācijas nodaļas un Vides aizsardzības departamenta darbiniekiem normatīvo aktu izstrādē, kuri saistīti ar ietekmes uz vidi novērtējumu, integrētās pieejas piesārņojuma novēršanai un kontrolei ieviešanu, stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma un vides pārvaldības un audita sistēmas (EMAS) ieviešanu un citiem, kuru praktiskajā ieviešanā IVN valsts birojam būs jāpiedalās. Pārskata periodā apzinātas nepilnības un neprecizitātes ar ietekmes uz vidi novērtējumu saistītajos normatīvajos aktos un integrēto pieeju piesārņojuma novēršanā un kontrolē, kā rezultātā tika sagatavoti un iesniegti Vides ministrijā priekšlikumi grozījumiem likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" un likumā "Par piesārņojumu". Atskaites gadā ir pieņemti grozījumi likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu" un citi normatīvie akti. Tika sagatavoti un iesniegti Vides ministrijā priekšlikumi Ministru kabineta noteikumu projektam "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai "".

Atskaites gadā, ņemot vērā lielās izmaiņas IVN valsts biroja darbībā, sadarbībā ar Vides ministriju izstrādāts jauna Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja nolikuma projekts. Liela uzmanība IVN valsts biroja tiek veltīta vienotu vides aizsardzības prasību iestrādāšanai normatīvajos aktos. Atskaites gadā regulāri saņemtas, analizētas un sagatavotas atsauksmes par normatīvo aktu projektiem, kurus IVN valsts birojam nosūta normatīvā akta sagatavotāji vai Vides ministrija.

5.10. Pasākumi, kas veikti pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai un to rezultāti

Viens no IVN valsts biroja darbības pamatuzdevumiem ir maksimāli objektīvas, pilnīgas un precīzas informācijas sagatavošana pašvaldībām vai valsts institūcijām, kuras pieņem gala lēmumu par paredzētās darbības akceptu. Šī uzdevuma izpildes nodrošināšanai IVN valsts birojs:

- ♦ veidoja katra projekta ārštata ekspertu grupas tā, lai tajās iekļautu zinošus un pieredzējušus ekspertus, kas nodrošinātu visu programmas sadaļu sagatavošanu un ietekmes uz vidi ziņojumu jomu analīzi un izvērtēšanu. Lai panāktu lielāku skaitu speciālistu iesaistīšanu, tika praktizēta daļēja ekspertu nomaiņa ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras gaitā: vairākos gadījumos novērtējuma programmas izstrādāja un sagatavotos darba un noslēguma ziņojumus izvērtēja dažāda sastāva ekspertu grupas;
- ♦ ietekmes uz vidi novērtējuma programmu izstrādāšanas un darba ziņojumu izvērtēšanas kvalitātes paaugstināšanai tika organizēti ārštata ekspertu izbraukumi uz paredzētajām projektu realizācijas vietām;

- ◆ darba ziņojumu analīzes gaitā pastiprināta uzmanība tika pievērsta tajos ietvertās informācijas objektivitātes izvērtēšanai. Šaubu gadījumos tika organizēti izbraukumi informācijas pārbaudei.

Lai nodrošinātu iespēju sabiedrībai iegūt informāciju par visām IVN valsts biroja darbības sfērām, 2003. gada laikā būtiski pārveidota un papildināta IVN valsts biroja mājas lapa internetā. Tajā, pārskatāmā un sabiedrībai saprotamā formā atspoguļota informācija par IVN valsts biroja pamatdarbības sfērām, to saistību ar Latvijas vides aizsardzības politikas mērķiem un to realizāciju, par paveikto ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nodrošināšanai, kā arī par savu pienākumu izpildi integrēto atļauju izsniegšanas procesā, rūpniecisko avāriju riska novērtēšanā un samazināšanā, iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu (uzņēmējsabiedrību) reģistrācijā, kā arī vides pārvaldības un audita sistēmas ieviešanā Latvijā.

Sadaļā par ietekmes uz vidi novērtējumu ir iekļauta informācija par likumdošanu un tās attīstību Latvijā ietekmes uz vidi novērtējuma jomā, ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru, par lēmumiem par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu, un nepiemērošanu, pabeigtajiem un vēl veicamajiem ietekmes uz vidi novērtējumiem, kā arī ar IVN valsts biroja sagatavotajiem atzinumiem par pabeigtajiem projektiem. Ar 2003. gadu IVN valsts biroja interneta mājas lapā tiek ietverta atsauce un darbības ierosinātāja mājas lapas adrese, kurā var iepazīties ar IVN valsts birojā iesniegto Noslēguma ziņojumu.

Sadaļā par integrēto pieeju piesārņojuma samazināšanai iekļauta informācija par normatīvajiem aktiem, kuri regulē integrēto atļauju izsniegšanas procesu, ES normatīvajiem aktiem šajā jomā, labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem, atļauju izsniegšanas procedūru, izsniegto atļauju (A un B kategorijas) un atļaujas nosacījumu reģistrs, uzņēmumu saraksts, kuriem jāsaņem A kategorijas atļaujas. Sadaļā pieejams IVN valsts biroja izstrādātais buklets "Integrētā piesārņojuma novēršanas un kontroles (IPNK) sistēma", kā arī projekta "Vides aizsardzības noteikumi un atļaujas B un C piesārņojošām darbībām" ietvaros izstrādātās vadlīnijas.

Sadaļā par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanu iekļauta informācija par normatīvajiem aktiem, kas regulē darbības šajā jomā, to saistību ar citiem vides aizsardzības normatīvajiem aktiem un harmonizāciju ar Eiropas Savienības prasībām, procesa būtības apraksts un procedūras shēma, kā arī uzņēmumu, kuriem jāiesniedz rūpniecisko avāriju novēršanas plāns un uzņēmumu, kuriem jāiesniedz drošības pārskats, saraksti, ar atzīmēm par minēto dokumentu iesniegšanas laiku IVN valsts birojā un lēmuma pieņemšanas laiku.

Sadaļā par iepakojuma apsaimniekošanu var iepazīties ar sfēras būtības aprakstu, to reglamentējošo Latvijā spēkā esošo normatīvo aktu apskatu, saistību ar citiem vides aizsardzības normatīvajiem aktiem un harmonizāciju ar Eiropas Savienības prasībām, procedūras shēmu un iepakojuma apsaimniekošanas uzņēmumu reģistru.

Katra sadaļa ir papildināta ar aktīvajām saitēm par atbilstošām Eiropas Padomes struktūrām un institūcijām, kā arī saitēm ar mājas lapām, kurās iespējams iegūt papildus informāciju. Mājas lapa tiek sistemātiski pilnveidota un aktualizēta. Ņemot vērā, ka par šiem jautājumiem bieži interesējas arī potenciālie ārzemju investori, mājas lapa ir veidota kā latviešu, tā arī angļu valodā.

Lai padarītu publiski pieejamus Eiropas Savienības ekspertu izstrādātos labākos pieejamos tehniskos paņēmienus (LPTP) dažādām tautsaimniecības un ražošanas nozarēm, IVN valsts birojs 2003. gadā ir ievietojis savā mājas lapā 8 jaunus LPTP aprakstus angļu valodā. Lai vietējiem speciālistiem atvieglotu darbu ar LPTP materiāliem, mājas lapā ievietoti arī 12 LPTP kopsavilkumi latviešu valodā.

IVN valsts birojs ir sagatavojis informatīvo materiālu “Ietekmes uz vidi novērtējums”, kas paredzēts ietekmes uz vidi novērtējuma procesa dalībniekiem, vides zinību studentiem un citiem interesentiem un kurā, izmantojot IVN valsts biroja pieredzi, skaidroti ietekmes uz vidi novērtējuma piemērošanas kritēriji, aprakstīts IVN process, raksturojot ietekmes vērtējumu dažādās vidēs, definējot iesaistītos dalībniekus, normatīvo aktu bāzi un citus ar ietekmes uz vidi vērtējumu saistītos jautājumus. Tāpat ir sagatavots izdales materiālu komplekts, par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru un to regulējošiem normatīvajiem aktiem, kā arī plašai sabiedrībai sagatavots materiāls, īsas brošūras veidā, kurš populāri skaidro ietekmes uz vidi novērtējuma būtību un nepieciešamību.

2003. gadā sniegtas konsultācijas, sagatavoti informatīvie materiāli un koordinēti organizatoriskie pasākumi dažādiem semināriem. IVN valsts biroja speciālisti kā lektori piedalījušies vairākos apmācības semināros un mācībuursos izglītības iestādēs, Vides ministrijas un citu valsts un pašvaldības institūciju organizētos semināros, tādējādi popularizējot un izplatot zināšanas par ietekmes uz vidi novērtējuma procesu un tā vietu vides aizsardzības sistēmā.

Darba kvalitātes paaugstināšanas procesā lielu ieguldījumu dod iesaistīto dalībnieku informēšana, apmācība un konsultēšana, jo uzdevumu izpilde vides aizsardzības sektorā ir pasākumu komplekss, kura rezultāts ir atkarīgs no visu pušu - valsts pārvaldes institūciju, pašvaldību, sabiedrības, uzņēmumu un nevalstisko organizāciju saskaņotas darbības risinājumu izstrādē un lēmumu pieņemšanā, balstoties uz objektīvi apkopotu un analizētu informāciju. IVN valsts birojs šo darbu veic piedaloties dažādos semināros, apspriedēs un mācībuursos, kā arī individuālā darbā sniedzot konsultācijas un skaidrojumus, veidojot darba grupas vai komisijas sarežģītāku gadījumu izvērtēšanā.

15. attēls. **IVN valsts biroja rīkotais seminārs reģionālo vides pārvalžu speciālistiem.**

IVN valsts birojs ir rīkojis semināru ciklus iesaistīto pušu informēšanai un izglītošanai rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas un ietekmes uz vidi novērtējuma jomās.

5.11. Sabiedrības aptauju rezultāti un saikne ar sabiedrību

Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroja darbība ir vērsta uz sabiedrības informēšanu un iesaistīšanu. Savā darbībā IVN valsts birojs ievēro normatīvajos aktos noteikto sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas procedūru un Orhusas konvencijas prasības.

Ietekmes uz vidi novērtējuma procesā sabiedrības informēšana par plānotajām darbībām, to potenciālo ietekmi uz vidi, kā arī sabiedrības iesaistīšana novērtēšanā un lēmuma pieņemšanā ir nozīmīgs posms. Sabiedrība, visā ietekmes uz vidi novērtējuma procesā, kā viens no līdztiesīgiem procesa dalībniekiem var iesaistīties priekšlikumu sagatavošanā un paust savu viedokli par konkrēto darbības realizācijas vietu un izmantoto tehnoloģiju atbilstību, kas tiek ņemts vērā, gatavojot IVN pētījumu programmas un IVN valsts biroja atzinumus par darba un noslēguma ziņojumiem, kā arī nosacījumus darbības veikšanai. Atskaites gadā stājās spēkā Grozījumu likumā "Par ietekmes uz vidi novērtējumu", kas būtiski pilnveidoja sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas procedūru.

Atskaites gadā sabiedrības atsauce vislielākā bijusi apspriežot naftas produktu terminālu būvniecības ieceres Rīgas brīvdostā, kā arī izsakot viedokli par Sulfātcelulozes rūpnīcas būvniecību Ozolsalā Krustpils pagastā, par kuru kopumā saņemti 61 dažādu valsts institūciju, pašvaldību, zinātnisko un sabiedrisko institūciju atsauksmes un vērtējumi, kā arī 35 sabiedrības pārstāvju atsauksmes ar gandrīz 10000 iedzīvotāju parakstiem. Tomēr kopumā vēl vērojama iedzīvotāju samērā inerta attieksme, it sevišķi ietekmes uz vidi novērtējuma procesa sākuma stadijā.

Latvijas likumdošanas aktos par ietekmes uz vidi novērtējumu noteiktas obligātās minimālās prasības sabiedrības informēšanai, kas būtiski pilnveidotas atskaites gada laikā. Ietekmes uz vidi novērtējuma procesa gaitā, sabiedrībai tiek nodrošināta informācijas pieejamība un iespēja izteikt savu attieksmi. Tomēr ne darbības ierosinātājs, ne IVN valsts birojs nevar garantēt sabiedrības līdzdalību. Pozitīva rezultāta sasniegšanai nepieciešama sabiedrības atsauce un ieinteresētība piedalīties ietekmes uz vidi novērtēšanas procesā.

IVN valsts biroja darbinieki ir piedalījušies visās sabiedriskajās un sākotnējās sabiedriskajās apspriešanās, kā arī ir nodrošinājuši, ka projekta ierosinātājs pilnībā realizē normatīvajos aktos paredzētos sabiedrības informēšanas pasākumus. Normatīvo aktu prasību neizpildes gadījumos ir pieprasīti papildus sabiedrības informēšanas pasākumi vai arī atkārtotas sabiedriskās apspriešanas. Visa informācija par ietekmes uz vidi novērtējumu tā veikšanas gaitā ir plaši pieejama sabiedrībai un pašvaldībām, tādējādi nodrošinot atklātību un dialoga par veiksmīgākā risinājuma izvēli iespējas.

16. attēls. **Sabiedriskā apspriešana par sulfātcelulozes būvniecību Ozolsalā Krustpils pagastā.**

Atskaites periodā IVN valsts birojs regulāri sadarbojās ar projektu ierosinātājiem, lai pilnveidotu sabiedrības informēšanas darba kvalitāti: tika gatavoti papildus informatīvie materiāli vietējai preseī un izdales materiāli sabiedriskajām apspriešanām, pilnveidota ietekmes uz vidi darba ziņojumu populāri zinātnisko kopsavilkumu struktūra.

IVN valsts biroja aktivitāšu popularizēšana sabiedrībā tika veikta ne tikai piedaloties projektu sākotnējās un sabiedriskajās apspriešanās, bet arī sniedzot konsultācijas IVN valsts biroja apmeklētājiem un intervijas masu mediju pārstāvjiem. Regulāri informācija par ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras gaitu tiek publicēta avīzē “Latvijas Vēstnesis” un žurnālā “Vides Vēstis”.

Savas darbības ietvaros IVN valsts birojs aktīvi sadarbojas ar pašvaldībām, uzņēmumiem, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem, popularizējot IVN valsts biroja darbības rezultātus arī plašā sabiedrībā. IVN valsts biroja darbinieki ir lasījuši lekcijas dažādos semināros, uzstājušies ar ziņojumiem virknē pašvaldībās, snieguši intervijas masu medijiem, kā arī gatavojuši rakstus preseī. Saņemtie sabiedrības, pašvaldību, vides konsultāciju firmu un ekspertu priekšlikumi par ietekmes uz vidi novērtējuma ieviešanas gaitu un IVN valsts biroja darbību tiek apkopotī un analizēti, daļa no tiem izmantoti IVN valsts biroja darbības, kā arī normatīvo aktu pilnveidošanai. Īpaša uzmanība atskaites gadā tika pievērsta darbam ar pašvaldībām, to informēšanai. Uzsākta aktīva sadarbība ar Pašvaldību savienību.

Atskaites gadā uzsākta sabiedrības informēšana par brīvprātīgo vides pārvaldības un audita sistēmu (EMAS), ieguvumiem, ko rada tās ieviešana, Regulā noteiktajām prasībām un reģistrācijas nosacījumiem.

5.12. Darbs ar iesniegumiem, sūdzībām un priekšlikumiem

Atgriezeniskās saites radīšana vides aizsardzības politikas mērķu sasniegšanas procesā ir viens no posmiem, kas nodrošina saikni ar sabiedrību un sabiedrības iesaistīšanu lēmumu pieņemšanā. Virkne Latvijā spēkā esošo normatīvo aktu, tai skaitā vides sektorā, paredz ikvienam sabiedrības pārstāvim gan iespēju saņemt

informāciju, gan kā līdztiesīgam procesu dalībniekam iesaistīties priekšlikumu sagatavošanā un paust savu viedokli, kā arī apstrīdēt administratīvos aktus.

Latvijā iedzīvotāju tiesības vērsties valsts institūcijās ar iesniegumiem, sūdzībām vai priekšlikumiem reglamentē likums "Par iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtību valsts un pašvaldību institūcijās", kā arī katras konkrētas jomas speciālie normatīvie akti. Ar konkrētiem normatīvajiem aktiem pienākums izskatīt šādus iesniegumus, sūdzības un priekšlikumus deleģēts arī IVN valsts birojam. Tie ir:

- ◆ 2002. gada 12. septembra "Ūdens apsaimniekošanas likums";
- ◆ 2001. gada 15. marta likums "Par piesārņojumu";
- ◆ 2001. gada 19. jūnija Ministru kabineta noteikumi Nr.259 "Par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un tā samazināšanas pasākumiem";
- ◆ 2002. gada 8.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.14. "Kārtība, kādā reģionālā vides pārvalde izdod tehniskos noteikumus paredzētajai darbībai, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums";
- ◆ 2003. gada 23. decembra Ministru kabineta noteikumi Nr. 736 "Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju".

Balstoties uz šo deleģējumu, normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos IVN valsts birojā iesniegtie iesniegumi, sūdzības un priekšlikumi tiek kompetences ietvaros un normatīvajos aktos noteiktajos termiņos izskatīti, pieņemti lēmumi un sniegta iesniedzējam atbilde.

17. attēls. **Situācijas novērtēšana Tūjā.**

Atskaites gadā IVN valsts birojs ir saņēmis 24 sūdzības, pārsvarā par dažādiem reģionālo vides pārvalžu izsniegtiem administratīvajiem aktiem – 6 par tehniskajiem noteikumiem, vai atteikumu tos izsniegt, 4 saistībā ar integrēto atļauju piesārņojošas darbības veikšanai, 3 par sabiedrisko apspriešanu organizāciju, kā arī citos jautājumos. Vairāku sūdzību izskatīšanai ir bijis nepieciešams iepazīties ar situāciju uz vietas, kā arī risināt konfliktsituācijas, pārrunās iesaistot visas ieinteresētās puses

5.13. Personāla izglītošana un kvalifikācijas celšana

Ņemot vērā, ka ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra tika ieviesta Latvijā tikai sākot ar 1999. gadu, integrēto atļauju izsniegšana un rūpniecisko avāriju riska novērtēšana uzsākta 2002.gadā, bet stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma un EMAS ieviešana ir uzsākta atskaites gadā, lielu uzmanību IVN valsts birojs velta darbinieku kvalifikācijas celšanai un ārvalstu pieredzes apgūšanai. Galvenokārt tiek iepazīta tuvāko kaimiņvalstu - Lietuvas, Igaunijas un vairāku Ziemeļvalstu situācija un pieredze. Vairāki darbinieki ir piedalījušies mācību semināros unursos ārvalstīs, apgūstot ES likumdošanu, integrēto pieeju piesārņojuma un rūpniecisko avāriju riska novērtēšanai un novēršanai, EMAS sistēmas izveides pamatprincipus.

Lai uzlabotu IVN valsts biroja darbu kopumā, personāla kvalifikācija tika paaugstināta arī citās, ar ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras ieviešanu un citās IVN valsts biroja pamatdarbību saistītās, jomās, 5 darbinieki paralēli darbam IVN valsts birojā mācās kādā no augstākajām mācību iestādēm, regulāri tiek apmeklēti Valsts administrācijas skolas mācību kursi, vairāki darbinieki papildina savas svešvalodu zināšanas, kā arī piedalās dažādos apmācību semināros, kurus rīko kā Vides ministrija, tā citas institūcijas, profesionālās asociācijas u.c.

Lai nodrošinātu jaunākās zinātnes un tehnikas atziņu ietveršanu IVN valsts biroja informācijas un konsultāciju centrā, IVN valsts biroja darbinieki ir apmeklējuši virkni izstāžu un mācību seminārus Latvijā un ārzemēs, kur ir iepazinušies ar jaunākajiem sasniegumiem dažādās vides aizsardzības jomās.

6. PROGNOZES UN PLĀNI

2004. gadā IVN valsts birojs turpinās darbības pilnveidošanu visās pamatdarbības jomās, nodrošinot darbības optimizāciju un paaugstinot darba kvalitāti. Ņemot vērā IVN valsts biroja darba specifiku, nav iespējams prognozēt darbība intensitāti, kvantitatīvi novērtējot ietekmes uz vidi novērtējumu skaitu, arī stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu apjomu, kā arī novērtējamo objektu skaitu saistībā ar rūpniecisko avāriju novēršanu vai integrēto atļauju izsniegšanu. Izvērtējamo projektu un uzņēmumu skaits lielā mērā ir atkarīgs no ekonomiskās situācijas valstī un uzņēmējdarbības aktivitātes. Līdz ar to IVN valsts biroja prognozējamā darbības daļa ir saistīta ar pasākumiem darba kvalitātes uzlabošanā un darbības uzsākšanu jaunajās darbības jomās, kuras tiek deleģētas IVN valsts birojam saistībā ar stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma un brīvprātīgās vides pārvaldības un audita sistēmas (EMAS) ieviešanu.

2004. gadā ietekmes uz vidi novērtējuma jomā galvenā uzmanība tiks pievērsta darba kvalitātes uzlabošanai sabiedrības informēšanas jomā, pilnveidojot Orhusas konvencijas prasību pilnīgu ievērošanu visās IVN valsts biroja pamatdarbības jomās, uzlabojot un aktivizējot konsultāciju sniegšanu uzņēmējiem un sabiedrības pārstāvjiem, kā arī sabiedrības izglītošanai un informēšanai. Plānots organizēt semināru sabiedriskajām organizācijām un masu mediju pārstāvjiem par IVN nozīmi piesārņojuma novēršanas un riska samazināšanas pasākumu realizācijā, kā arī sagatavot un izdot bukletu par Ietekmes uz vidi novērtējuma valsts biroju, tā darbības jomām un kompetenci. 2004. gadā paredzēts aktivizēt sadarbību ar reģionālajām vides pārvaldēm, sniedzot palīdzību sākotnējā ietekmes uz vidi izvērtējuma procedūras pilnveidošanai un tās kvalitātes uzlabošanai. Turpināsies aktīva sadarbība ar Pašvaldību Savienību, piedaloties tās organizētos semināros un apmācībasursos, informējot un konsultējot par pašvaldību speciālistiem aktuāliem tematiem saistībā ar ietekmes uz vidi novērtējumu un stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, kā arī citām IVN valsts biroja pamatdarbības jomām.

Integrētās pieejas piesārņojuma kontroles jomā galveno uzmanību plānots pievērst informācijas apkopošanai par starptautisko darba grupu veikto darbu par labāko pieejamo tehnisko paņēmieni (LPTP) izstrādi un LPTP vadlīniju informatīvā nodrošinājuma pilnveidošanu. Šajā jomā paredzēts nodrošināt konsultācijas, organizēt seminārus, sagatavot informatīvu bukletu, kā arī normatīvo, rekomendējošo un metodisko materiālu bibliotēkas papildināšana un aktualizēšana, informācijas un konsultāciju centra darbības uzlabošana un aktivizēšana.

Saistībā ar rūpniecisko avāriju riska novērtēšanu prognozējams liela apjoma darbs novērtējot papildinātās vai pārstrādātās rūpniecisko avāriju novēršanas programmas un sagatavojot par tām slēdzienus, kā arī novērtējot iesniegtos Drošības pārskatus un rūpniecisko avāriju novēršanas programmas un sagatavojot par tām slēdzienus. Lielu uzmanību joprojām jāpievērš speciālistu informēšanai un apmācībai, lai uzlabotos iesniegto Rūpniecisko avāriju riska novēršanas programmu un Drošības pārskatu kvalitāte. Šajā jomā turpināsies informatīvi metodisko semināru cikls rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas sistēmas un tās atsevišķu elementu ieviešanai. Drošības pārskatus vai rūpniecisko avāriju novēršanas programmas un to izvērtējuma rezultātus paredzēts ievietot interneta mājas lapā. Plānota piedalīšanās Vides valsts inspekcijas

kompleksajās pārbaudēs uzņēmumos uz kuriem attiecas vai varētu attiekties prasības par rūpniecisko avāriju risku novērtēšanu un samazināšanu.

2004. gadā IVN valsts birojam jāuzsāk darbība divās jaunās darbības jomas – stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma pārraudzība un organizāciju reģistrācija vides pārvaldības un audita sistēmā (EMAS).

Abās jomās pakāpeniski izstrādājama iekšējā dienesta instrukcija, kas nosaka darbinieku pienākumus un kompetenci, kā arī palīdz organizēt un plānot IVN valsts biroja resursus. Atbilstoši normatīvo aktu prasībām jāizveido EMAS reģistrēto organizāciju informatīvā sistēma un jāizstrādā ES Komisijas informēšanas sistēma. IVN valsts birojā turpināma atbildīgo darbinieku izglītošana EMAS jomā, kā arī uzņēmēju un uzņēmējsabiedrību, un sabiedrības informēšana un izglītošana šajā jomā.

2004. gadā izstrādājama informācijas pakete par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu, tā mērķiem un uzdevumiem, procedūru un ieviešanas kārtību Latvijā un jāizveido IVN valsts biroja interneta mājas lapā sadaļa par stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu.

Ņemot vērā lielo papildus informācijas apjomu, kas ietveramas IVN valsts biroja mājas lapā, nepieciešams izstrādāt jaunu mājas lapas tehnisko un māksliniecisko noformējumu.

Turpināma metodiskās palīdzības sniegšana reģionālo vides pārvalžu speciālistiem, to konsultēšana visās IVN valsts biroja pamatdarbības jomās, semināru un apmācības programmu izstrādāšana un semināru organizēšana, plaša IVN valsts biroja speciālistu piedalīšanās dažādos semināros un apmācības programmās, sniedzot informāciju un sagatavojot skaidrojošas un izglītojošas lekcijas.

7. FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

7.1. Aktīvi un pasīvi

6. tabula

Aktīvi un pasīvi (kopsavilkuma bilance latos)

Nr. p.k.	Rādītāji	Gada sākumā	Gada beigās
1.	Aktīvi:	78424	60528
1.1.	Ilgtermiņa ieguldījumi	68828	51564
1.2.	Apgrozāmie līdzekļi	9596	8964
2.	Pasīvi:	78424	60528
2.1.	Pašu kapitāls	72088	54921
2.2.	Kreditori	6336	5607

7.2. Valsts pamatbudžeta līdzekļu izvietojums

7. tabula

Valsts pamatbudžeta līdzekļu izvietojums (latos)

Nr.p. k.	Rādītāji	Iepriekšējā gadā	Pārskata gadā	
			Apstiprināts likumā	Faktiskā izpilde
1.	Ieņēmumi (kopā):	154976	143376	138450
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	140663	122376	122376
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi ieņēmumi	14313	21000	16074
2.	Izdevumi (kopā):	154976	143376	138450
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā):	131276	134076	129150
2.1.1.	Atalgojumi	68848	78737	76609
2.1.2.	Komandējumi	7532	6989	6989
2.1.3.	Subsīdijas un dotācijas			
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem (kopā):	23700	9300	9300
2.2.1.	Inventāra iegāde	23700	9300	9300
2.2.2.	Kapitālais remonts			
2.2.3.	Investīcijas			
3.	Nodarbinātība			
3.1.	Faktiskais skaits	20		20
3.2.	Vidējā darba alga	239	-	278

7.3. Maksas pakalpojumi un to izcenojumi

8. tabula
Maksas pakalpojumi un izcenojumi (latos)

Nr. p.k.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	Izcenojums (vidējais vienam ekspertam)	Faktiskie ieņēmumi
1.	Ārštata ekspertu darba apmaksā un darba nodrošināšana, tajā skaitā	38	16074
1.1.	Ietekmes uz vidi novērtējuma programmas izstrāde	22	9306
1.2.	Ietekmes uz vidi novērtējuma darba un noslēguma ziņojuma izvērtēšana	16	6768
	Kopā:	38	16074